

- 70 LET OD POŽIGA MOSTOV V MOSTAH
- V POSLOVNI CONI ODPRLI ZBIRNI CENTER ŽIROVNICA
- OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA
- 50. OBLETNICA SMRTI FRANCA SALEŠKEGA FINŽGARJA

Saša

kozmetični studio

- nega obraza in telesa
- depilacije
- pedikura
- podaljševanje in oblikovanje nohtov
- solarij
- make up

Patan d.o.o
Zabreznica 53b, 4274 Žirovnica
Tel.: 04/580 50 31, gsm: 031/ 610 910

ZOBNA PROTETIKA MEKINA

1990

STRIPYDENT, D.O.O., ŽIROVNICA, MOSTE 77A

WWW.STRIPYDENT.SI

Delovni čas zobne ordinacije:

sreda, petek od 16. - 18. ure ali po naročilu

Delovni čas zobotehničnega laboratorija:

od ponedeljka do petka od 8. - 16. ure

Informacije in naročanje po tel.:

580 12 59, Samo Mekina

UGODNO
ZANESLJIVO
BREZ ČAKANJA

**PNEVMATIKE PLATIŠČA
HITRI SERVIS**

**VULKANIZERSTVO
ŽEMLJA**

Žemlja Janez ml. s.p.
Zabreznica 20a, 4274 Žirovnica
GSM: 041 641 197
Tel.: 04 580 21 74

GOODYEAR

DUNLOP

Sava

FULDA
GERMAN HIGH TECHNOLOGY

www.vulkanizerstvo-zemlja.si

OBLIKOVANJE KOVIN

storitve:

rezanje, prebijanje, krivljenje,
varjenje in prašno barvanje

KONTAKT
kovinski izdelki:
031 784 072
prašno barvanje:
051 395 408

Oblikovanje kovin

KNEZ d.o.o.

PE Zapuže 11 c,
4275 Begunje

www.ok-knez.si

Župan Občine Žirovnica

O SPREJEMANJU REBALANSA 2012

Na 12. redni seji občinskega sveta je tekla precej zanimiva razprava pri sprejemanju rebalansa proračuna Občine Žirovnica za leto 2012.

Otvoritev Zbirnega centra Žirovnica, 27. junij 2012

Najprej nekaj dejstev o samem rebalansu. Proračun za leto 2012 je občinski svet sprejel na svoji 2. seji dne 23. 12. 2010. Razloga za rebalans proračuna 2012 sta predvsem dva: vključitev sredstev na računu po zaključnem računu 2011 v proračun leta 2012 in usklajitev veljavnega NRP (načrta razvojnih programov) 2012–2015, kjer se terminsko in vrednostno prilagajajo nekateri projekti. Glede na realizacijo v letu 2011 in zadnje izračune prežete s strani MF je ustrezno usklajen prihodkovni del proračuna (ne predvideva se več zadolževanja), odhodkovni del proračuna pa se je usklajeval glede na dinamiko investicijskega dela in na tekočem delu predvsem na mestih, kjer so se pojavile nove ali višje potrebe po proračunskih izdatkih. V bistvu se povečujejo investicijski odhodki, kot že samo ime pove, bodo namenjeni investiranju v komunalno infrastrukturo, ceste, javno razsvetljavo, otroška igrišča itd.

V predlogu rebalansa proračuna so tako načrtovani prihodki v višini 4.435.790 EUR, odhodki v višini 6.616.698 EUR in primanjkljaj v višini 2.180.908 EUR, ki se bo kril iz sredstev na računih.

V letu 2012 se ne bo potrebno zadolžiti za 445.000 EUR, kot je bilo načrtovano v veljavnem proračunu. Še več, sredstva v višini 385.748 EUR ostajajo nerazporejena in se bodo razporedila s proračunom za leto 2013 za potrebe investicijskih vlaganj.

Zaradi kompliciranih in nerazumno dolgih postopkov pri pridobivanju sredstev sofinanciranja, razpisov in okoliščin na katere občinska uprava in župan niso imeli direktnega vpliva, se bodo določene investicije pričele izvajati šele v drugi polovici letošnjega leta. Naj izpostavimo največje: gradnja kanalizacijskega sistema v Zabreznici, Selu pri Žirovnici, Žirovnici in delu Most z obnovo vodovoda, javne razsvetljave in cest, gradnja ceste v Završnico, gradnja otroškega igrišča na Selu, gradnja večnamenskega objekta na Breznici. Zaradi tega je bilo potrebno prilagoditi financiranje investicij tudi terminsko (prenosi sredstev ...). Kljub velikim in-

vesticijskim izdatkom, ki so namenjeni novim pridobitvam, ki bodo pripomogli k še bolj kvalitetnemu življenju vseh nas, se sredstva za ostale dejavnosti (šport, kultura, šolstvo, društvene dejavnosti ...) niso zmanjševala, nasprotno – na nekaterih segmentih smo jih celo povečali.

Za rebalans proračuna 2012 ni prispel noben drugačen predlog/amandma s strani občinskih svetnikov. Pripomb, razen nekaj splošnih s strani svetnice SDS, da je premalo seznanjena z dokumenti, ki so podlaga za planiranje NRP in s tem sredstev, da ni videla osnovnih dokumentov, ki so podlaga za uvrstitev v proračun oz. rebalans, ni bilo. Svetnici sem pojasnil, da jih lahko vidi na občini, da se razvoj ni začel šele z njenim prihodom v občinski svet in da je bil proračun, ki ga rebalansiramo sprejet preden je postala nadomestna svetnica. Kljub navedenim dejstvom o investicijah svetnika SDS in svetnik NSi rebalansa niso podprli, vsi ostali svetniki NLŽ, SD in DESUS pa so ga podprli in s tem omogočili izvedbo vseh načrtovanih investicij in financiranje ostalih dejavnosti (kultura, sociala, šport ...). To je še en dokaz, da nekateri nasprotujejo po sistemu »kar tako«, saj po drugi strani niso dali niti enega predloga za spremembo investicij, višine financiranja posameznih dejavnosti ali dinamike izvajanja projektov.

Ob koncu tokratne uvodne besede, na pragu počitnic, vsem občankam in občanom želim, da preživijo lepo, sončno, dolgo poletje, da si naberejo moči za manj tople mesece in da se jeseni vsi skupaj spočiti spoprimemo z novimi izzivi.

Slovesnost pri lipi

25. junija Slovenija praznuje rojstni dan. Tega dne leta 1991 je slovenska skupščina razglasila Temeljno listino o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. V počastitev dneva državnosti in spomin na dogodke izpred dveh desetletij je ob lipi na Breznici potekala vsakoletna svečanost.

Naši predniki so lipe sadili na krajih, ki so označevala križišča poti, počivališča, studence s pitno vodo. Tudi marsikatera domačija je imela lipo na dvorišču, na vasi je bil prostor ob lipi namenjen

NOVICE OBČINE ŽIROVNICA

Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Žirovnica, Breznica 3, 4274 Žirovnica. Pravice izdajatelja: Medium d.o.o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica. Urednica: Polona Kus. Trženje oglasnega prostora: Miran Dolar. Časopis izide šestkrat letno v nakladi 1640 izvodov, prejmejo ga vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Naslov uredništva: Novice občine Žirovnica, Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica. Tel.: 04 580 50 20 ali 040 439 560. E-naslov: novice@medium.si. ISSN: 1854-4932. Osrednja fotografija na naslovnici: Branko Sitar.

srečevanju vaščanov, pogovorom, odločanju. Lipa na Breznici je bila posajena prav na dan razglasitve samostojne Slovenije. Pobudo za dejanje je dal župnik Klun, k izvedbi je pristopila takratna krajevna skupnost, smokuški in zabrezniški gasilci, nekatera društva in krajan. »Lipa je tako lep in živ spomin na rojstvo naše države, ki nam v teh časih nudi ne le zavetje, ampak predvsem navdih za nadaljnjo ustvarjalno pot,« je dejal Janez Šebat, eden od glavnih akterjev takratnega dogajanja in povezovalac srečanja pod lipo ob dnevu državnosti. Naše nadaljnje poti se je v svojem govoru dotaknil tudi župan Občine Žirovnica Leopold Pogačar: »Žal se ob tem prazniku vedno znova in znova odpirajo razna nasprotja, drugačni pogledi in različne interpretacije dogodkov in zgodovine, ki nas je pripeljala do svoje države. Želim in upam, da se vse to ne bo prenašalo na lokalno raven in da se v razprtijah ne bomo zgledovali po državnem nivoju. Tako kot ste takrat tu na tem mestu zasadili lipo, lokalno in če lahko rečem nekako intimno, pa vendar družno, tako je tudi danes naša naloga, da storimo vse, da bo ta lipa rastle in se razvijala, zelenela in se stegovala kvišku, k soncu in nebu in da bo tako rasla in se razvijala tudi naša država.«

Srečanje je pripravilo Kulturno društvo dr. France Prešeren Žirovnica-Breznica, glasbeni program je izvedla skupina Sosedje.

P. K.

Ogled deponije Mala Mežakla

30. maja je župan Leopold Pogačar povabil občinske svetnike in občinsko upravo na ogled deponije Mala Mežakla. Namen ogleda je bil seznanitev svetnikov z aktivnostmi na področju odlaganja in ravnanja

z odpadki. Na deponiji so nas prijazno sprejeli direktor javnega podjetja Jeko-in g. Ivan Hočevár, vodja sektorja komunale ga. Tamara Hribar in direktor komunalne direkcije Občine Jesenice g. Marko Markelj. Seznanili smo se s stanjem na deponiji, načrti glede širitve oziroma prilagoditve ter zvedeli nekaj o sistemu ravnanja z odpadki. Svetnice in svetniki so dobili odgovore na svoja vprašanja in ocenili smo, da je bil ogled koristen. Za prevoz se župan zahvaljuje TVD Partizanu in OŠ Žirovnici.

Obvestilo o razpisu za energetska sanacijo objektov

Obveščamo vas, da bo javni razpis za dodelitev finančnih sredstev investicijskim ukrepom za učinkovito rabo energije in izrabo obnovljivih virov energije v gospodinjstvih na območju občine Žirovnica za investicije, izvedene v letu 2011, objavljen predvidoma v mesecu avgustu 2012. Razpis bo objavljen v mesečnem informatorju, na oglasni deski Občine Žirovnica in na spletni strani Občine Žirovnica.

Šivala je deklica zvezdo, Na juriš, Počiva jezero v tihoti ... je 29. junija odmevalo pod železniškim mostom v Mostah. Spominski dan Občine Žirovnica je minil posebno slovesno, saj je od odmevne partizanske akcije požiga mostov 27. junija 1942 in krutega poboja talcev nekaj dni pozneje, minilo 70 let. V počastitev spomina na dogodek in žrtve je Združenje borcev za vrednote NOB občine Žirovnica pripravilo komemoracijo, fotografsko razstavo in izdalo knjigo.

Nagelj za vsakega izmed talcev

Spominu na ustreljene talce so se na vsakoletni spominski slovesnosti poklonili svojci, domačini, borci in gostje, med njimi Aleksander Valič - Muki, udeleženec akcije Cankarjevega bataljona junija 1942. Padlim so posvetili minuto molka in h kipu talca položili spominski venec.

»Zadnjih 70 let ni zabrisalo sledi, ki so ostale tu v Mostah. Občina, kot institucija, neguje tradicijo spomina na te dogodke, kljub temu pa želim poudariti, da brez duše in srca, ki ga borci, domačini in svojci padlih vlagajo v ohranitev spomina na te tragične dogodke, ta spomin in ta kraj ne bi bila tako ohranjena in tolikokrat omenjena. Naša skupna odgovornost je, da 70 let po tem, brez vrednostnih sodb in potvarjanja dejstev, živimo in delamo tako, da bi bili ustreljeni junaki ponosni na nas in da to prenašamo tudi na naše zanamce,« je v pozdravnem govoru na komemoraciji dejal **župan Občine Žirovnica Leopold Pogačar**.

Aktualnega potvarjanja zgodovine se je dotaknil tudi slavnostni govornik **Slavko Grčar, podpredsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije**: »NOB je bila veliko dejanje slovenskega naroda za narodni obstoj in svobodo, plačano s številnimi žrtvami. Velika večina državljanov izraža spoštovanje do te preteklosti, nanjo pa očitno pozablja oziroma jo želi prevrednotiti skrajna desnica na čelu s sedanjo vlado. To se je izkazalo z odpovedjo državne proslave ob 27. aprilu, še bolj pa sedaj ob prazniku državnosti. Nova država ni nastala le z akcijami leta 91, ki jih v naši organizaciji visoko cenimo, temveč tudi z mnogimi dejanji pred tem. Klanjam se spominu na vse, ki so pripomogli, da danes živimo v

ŠIVALA JE DEKLICA ZVEZDO ...

svobodni državi, ki je kakršna je – naša je in nihče nima pravice da si jo prisvaja zase in svoje interese.«

Spomine na dogodke iz časa 2. svetovne vojne so v kulturnem programu na komemoraciji obudili Aleksander Valič in Domen Valič z recitacijami, člani dramske skupine OŠ Žirovnica z imenitno povezovalko programa Taro Mohorič in pesmi skupine The Pousters ter domačega moškega kvinteta. Slovesnost so zasnovali Barbara Troha, Božo Janežič in člani ZB za vrednote NOB Žirovnica.

Ob 70. obletnici knjiga in razstava

Razstava o požigu mostov ob komemoraciji v Mostah. V juliju in avgustu bo razstava na ogled v Čopovi rojstni hiši.

Požig mostov v Mostah je naslov knjižice avtorice Natalija Štular, ki prinaša natančen opis požiga obeh mostov, okoliščin in povračilnega ukrepa Nemcev. Knjiga, ki jo je izdalo Združenje borcev za vrednote NOB občine Žirovnica, je bogato opremljena z dokumentarnimi fotografijami iz fototeke Gornjesavskega muzeja Jesenice in zasebne zbirke Januša Šivica. Pregled dogodkov v Mostah so avtorji pripravili tudi v strnjeni obliki na razstavnih panojih. Razstavo si lahko ogledate vsak delovni dan v juliju in avgustu v Čopovi hiši, med 8. in 11. ter 12. in 15. uro.

Ob spominskem dnevu na Stol in po Poti spomina

Morda je katerega pohodnika številka trinajst zaradi vraževerja odvrnila od pohoda. Kdo bi vedel? Vendar to-kratna »trinajstica« je bila za planince srečna.

Jutro, na predzadnjo junijsko soboto je napovedovalo lep dan in temu primerno veliko število pohodnikov. In res! »Pisarna« na Žirovniški planini je imela že pred šesto uro, ko naj bi se uradno začel pohod, polne roke dela. Vpisalo se je preko sto pohodnikov, ki so se udeležili trinajstega tradicionalnega občinskega pohoda ob spominskem dnevu Občine Žirovnica na najvišji vrh občine. Po obisku in organizaciji ga bomo zapisali med bolj množične in uspele prireditve v okviru PD Žirovnica. Zaključek za vse udeležence se je v prijetnem okolju planine, ob zasluženih malici in klepetu, kar prehitro prevesil v popoldne.

Tako o letošnjem pohodu član PD Žirovnica Boris Madon. Vzpo- redno s pohodom na Stol pa je v sodelovanju PD in OO ZB za

Vpis pohodnikov na Žirovniški planini

ohranjanje vrednot NOB Žirovnica, 23. junija potekal tudi pohod po Poti spomina. Poroča Božo Janežič.

Na Pot spomina se je četa pogumnih pohodnikov letos odpravila tretjič. Dan smo pričeli z obiskom obeležja talcem v Mostah in nasproti Lovskega doma v Zavrhu. Kot pri vseh smo očistili spominsko ploščo in njeno okolico, položili nagelj in prižgali svečo. Vreme je držalo z nami, pohodniki pa smo bili polni energije in odločili smo se za nekoliko daljšo verzijo poti. S parkirišča v Zavrhu smo se najprej odpravili do obeležja ob Smokuškem mostu, nadaljevali do spominskih plošč pri Jagerskih bajtah, preko Doslovške planine do obeležja Julki Jensterle nad Zabreško planino. Sledil je postanek in malica na Žirovniški planini ter prijetno srečanje in pogovor z našim Jožetom, ki je že sam poskrbel za urejeni obeležji Julke Jensterle in Vojka Školarisa. Nagelj smo položili tudi k spominskim ploščam na Valvasorjevemu domu. Pot smo nadaljevali do Jamovca, kjer je v spomin petih pobitih in v Šušteršičevi koči požganih kurirjev in ene kurirke, postavljena plošča z napisi njihovih imen. Prijetno utrujeni in polni spominov na težka, vendar junaška leta, smo letošnjo Pot spomina sklenili tam, kjer smo jo zjutraj pričeli – ob jezeru v Zavrhu. Za obisk in ureditev obeležij na Stolu in v Zelenici so poskrbeli člani PD Žirovnica, za kar se jim ob tej priložnosti še enkrat najlepše zahvaljujemo.

Postanek pri spominskem obeležju padlim kurirjem

Predlog Odloka o občinskih cestah

Na 12. redni seji občinskega sveta je bil na dnevnem redu predlog Odloka o občinskih cestah v 2. obravnavi. Svetniška skupina SDS (2 člana) je imela na določene člene odloka že pri prvemu branju pripombe in dopolnila. Dveh pripomb predlagatelj odloka ni upošteval in ju ni vključil v drugo obravnavo. Zato sva svetnika v skladu s 75. členom Poslovnika občinskega sveta OŽ predlagala amandma k 3. točki dnevnega reda predloga Odloka o občinskih cestah v drugi obravnavi. Amandma je posegal v 32. člen (prepovedi ogrožanja občinske ceste in prometa na njej) in v 41. člen (kazenske določbe). V 32. členu se nama je zdela sporna prepoved: »- obračati na cesti traktorje, pluge ter druge kmetijske stroje«. Posledično bi bilo odvečno besedilo v 41. členu, ki govori o kazenskih določbah, da se obračanje na občinskih cestah s traktorji, plugi in drugimi kmetijskimi stroji kaznuje z globo, in sicer s polovično globo 2000 EUR se kaznuje pravna oseba ali podjetnik posameznik, s polovično globo 500 EUR se kaznuje njegova odgovorna oseba in s polovično globo 200 EUR se kaznuje posameznik, če stori prekršek.

Najin amandma sva utemeljila z naslednjo obrazložitvijo.

Ker občina Žirovnica predstavlja podeželje s kmetijstvom meniva, da s to prepovedjo otežimo delo našim kmetom. Dejstvo je, da v večini primerov zaradi razdrobljenosti parcel kmetje pri opravljanju svojega dela velikokrat nimajo druge možnosti, kot da svoje traktorje s priključki občasno obračajo na občinskih cestah, seveda ob upoštevanju vseh pravil in oznak tako, da s svojim početjem ne ogrožajo drugih udeležencev v prometu. Obdelovanje kmetijskih površin pa ni samo oranje, temveč tudi košnja, ki pa se nemalokrat odvija do roba cestišča. Navsezadnje občinske ceste niso samo asfaltirane, ampak tudi neasfaltirane površine, na katerih pa v večini primerov ni veliko prometa. Najin predlog amandmaja s tremi glasovi za in dvema vzdržanima ni bil sprejet.

Slovenska demokratska stranka, OO Žirovnica

O rebalansu ...

Na 12. občinski seji 24. maja 2012 smo sprejemali rebalans proračuna za leto 2012. Koalicijski svetniki so rebalans brez pripomb podprli, sama pa nisem bila zadovoljna s pomanjkljivo obrazložitvijo povečanja investicijskih odhodkov za 836.066 EUR, vključenih v NRP (načrt razvojnih programov). Ker iz obrazložitve v gradivu in moja vprašanja na seji nisem dobila pravega odgovora, sem 30. 5. pisno prosila župana za dokumentacijo, vendar je do 27. 6. še nisem prejela. Prilagam pi-smo županu, v katerem ga prosim za manjkajoče dokumente.

Spoštovani g. župan

Na 12. občinski seji smo svetniki sprejemali rebalans proračuna za leto 2012. V razpravi sem želela, da se točka preloži na naslednjo sejo in sicer z namenom, da bi svetniki dobili informacijo za lažje odločanje pri investicijskih odhodkih v rebalansu, ki se povečujejo za 836.066 EUR po posameznih projektih v NRP.

Pri nekaterih investicijah se sredstva prenašajo iz leta 2011 in prosim za pojasnilo, koliko sredstev za isti namen ni bilo porabljenih v letu 2011 in se prenašajo v leto 2012, koliko gre za nove projekte in koliko za projekte, katerim se investicijska vrednost spreminja po NRP, ki je bil osnova za sprejem proračuna za leto 2011 in 2012.

Za nove projekte v NRP prosim za predstavitev investicijskih dokumentov (DIIP-e), ki ste jih sprejeli na podlagi 8. člena odloka o proračunu, na podlagi katerih ste investicije vključili v NRP. Za ostale (starejše) projekte, katerih vrednost se v rebalansu spreminja, prosim za konkretne obrazložitve razlogov za povečanje, za projekte, katerih vrednost se spreminja za več kot 30 % pa prosim za informacijo, na katerih sejah jih je občinski svet predhodno potrdil na podlagi 8. člena odloka.

Prosim, da zaprosene dokumente pošljete v pisni obliki po e-pošti.

*S spoštovanjem in lep dan,
občinska svetnica Tatjana Mulej*

Žirovničani na taboru NSi v Ormožu

V Ormožu je v nedeljo, 10. junija, potekal tradicionalni tabor Nove Slovenije. Udeležilo se ga je okrog 4000 članov in simpatizerjev stranke iz vse Slovenije, od tega en avtobus iz Žirovnice in Radovljice. Svoje delo v zadnjem letu so predstavili poslanci: mag. Matej Tonin, Iva Dimic, Jožef Horvat, Janez Vasle, ministra Ljudmila Novak in Aleš Hojs ter podpredsedniki stranke.

Predsednica NSi je v svojem govoru povedala, da smo ob vsem zategovanju pasu v NSi lahko zadovoljni. Bili smo prvi zagovorniki družinske politike, bistveno smo pripomogli k temu, da se sredstva za varstvo otrok v vrtcih in pri porodniških dopustih niso tako drastično zmanjšala. Poudarila je, da se v NSi zavedamo, da je potrebno racionalizirati javno porabo in trošiti toliko, kot pridelamo, kot zmore državna blagajna: »Prevečkrat se namreč dogaja, da gledamo na probleme preko svojega žepa in premalo preko zmožnosti plačnikov in dolgoročnih ukrepov, ki bodo privedli do pravih ciljev.« V zaključku: »NSi bo v vladi in parlamentu še naprej delovala konstruktivno in povezovalno, saj se zaveda svoje odgovornosti.«

Gost tabora je bil dr. Milan Zver, kandidat za predsednika Slovenije: »Pred vami stojim kot skupen kandidat. Ponosen sem na to. Svoje kandidature ne razumem zgolj kot strankarske. Želim biti in zato si bom prizadeval, da me bodo ljudje videli kot kandidata vseh tistih, ki vidijo v samostojni slovenski državi največji zgodovinski dosežek slovenskega naroda. Preteklost nas določa, a moramo spoštovati resnico in poudarjati tisto, kar nas povezuje. Tisti, ki niso imeli vizije, so nas zaposlovali s preteklostjo, in nas namesto da bi nas povezovali, raje delili na naše in vaše, na rdeče in bele, na prvo in drugorazredne. Toda moja in naša skupna kandidatura ne izhaja iz preteklosti, izhaja iz prepričanja o pomenu skupne prihodnosti. Kot predsednik države bom ustvarjal pogoje, da nas bo prihodnost bolj združevala, kot nas je preteklost ločevala. Dejal je še: »Oblast, ki ni do vseh enako prijazna in pozorna, ni ne demokratična ne ljudska. Hočem, da je Slovenija za vse njene sinove in hčere prijazna domovina. Hočem, da smo vsi prvorazredni! Vsak človek, vsak od nas, je pomemben. Občutek pripadnosti je temeljna potreba in krepost človeka, zato je najpomembnejša naloga predsednika vračanje duše slovenski državi!«

Tabor so spremljali turistični ogledi muzeja, obisk vinske kleti ter vožnja s turističnim vlakcem. Za še bolj veselo vzdušje so poskrbeli glasbeniki. Udeleženci tabora smo v občini Ormož preživeli čudovit dan.

*Jurij Dolžan,
predsednik OO NSi Žirovnica*

ODPRLI ZBIRNI CENTER ŽIROVNICA

V sredo, 27. junija je bil v Poslovni coni Žirovnica odprt novozgrajeni zbirni center, namenjen ločenemu zbiranju posameznih vrst komunalnih odpadkov iz gospodinjstev. Pričakovati je, da bo odslej sleherni odpadni predmet našel pot v ustrezen zabojnik in ne v Piškovco, Završnico ...

Zbirni center Žirovnica, prvi dokončan objekt v Poslovni coni Žirovnica

Ureditev zbirnega centra je zakonska obveza vsake občine pri ravnanju z odpadki. Po uvedbi ekoloških otokov in ločenega zbiranja odpadkov od vrat do vrat, je nov zbirni center zadnja v vrsti pridobitev, ki omogočajo enostavno in ustrezno odlaganje odpadkov. »Center je namenjen občanom, da bodo lahko brez dodatnih stroškov odlagali vse vrste odpadkov, ki sodijo izključno v ta zbirni center in nikakor v naravno in bivalno okolje, kot se je to na žalost včasih dogajalo do sedaj,« je ob otvoritvi dejal župan Občine Žirovnica Leopold Pogačar. Vrednost projekta je 400 000 EUR, od tega je 240 000 EUR prispevala občina iz svojega proračuna in razliko država v skladu z Zakonom o financiranju občin. Zemljišče v izmeri 1757 m² je na občino brezplačno preneslo podjetje RP Investicije. Z Zbirnim centrom Žirovnica bo upravljalo podjetje Jeko-in, izvajalec javne službe ravnanja z odpadki v naši občini, ki je sodelovalo tudi pri opremljanju centra. V podjetju Jeko-in so prepričani, da se bodo dobri rezultati ločenega zbiranja odpadkov v občini Žirovnica s pričetkom delovanja zbirnega centra še izboljšali in seveda vabijo občane k uporabi nove možnosti odlaganja odpadkov.

Občani občine Žirovnica bodo odpadke v zbirnem centru oddajali brezplačno, predložiti bo potrebno le položnico za plačilo komunalnih storitev. V centru vas bo usmerjal in nudil pomoč pri odlaganju večjih oz. težjih kosov pristojni delavec Jeko-ina. Količina oddanih odpadkov je omejena le pri gradbenem materialu, ki ga lahko pripeljete največ za eno avtomobilsko prikolico.

Zbirni center Žirovnica je odprt:

- **ob ponedeljkih:**
od 8.00 do 13.00
- **ob sredah:**
od 14.00 do 19.00
- **ob sobotah:**
od 8.00 do 14.00

Zbirni center Žirovnica je namenjen ločenemu zbiranju naslednjih frakcij:

- papir in lepenka
- ravno steklo, steklena embalaža
- plastika in embalaža
- odpadki iz kovin
- les
- tekstil in obutev
- jedilna olja in maščobe
- barve, lepila, črnila in smole
- detergenti in zdravila
- baterije in akumulatorji
- električna in elektronska oprema
- kosovni odpadki
- zeleni odrez

Prispevajmo k čistejšemu okolju – ločujmo odpadke!

Poslovna skupina Ržišnik Perc se je uvrstila med nacionalne finaliste v izboru za European Business Awards 2012/13

Na izboru za European Business Awards, ki že od leta 2007 nagraduje najbolj inovativna podjetja v Evropi, se je skupina Ržišnik Perc iz Šenčurja uvrstila med nacionalne finaliste v kategoriji za podjetje leta.

Evropsko poslovno priznanje je namenjeno spodbujanju odličnosti, najboljših praks in inovacij v evropski poslovni skupnosti. V skladu s širšimi cilji EU odbor za podelitev nagrade spremlja reprezentativna podjetja v različnih evropskih državah in najboljša povabi k tekmovanju. Neodvisna žirija prestižnih ekonomistov, akademikov, poslovnežev, politikov in publicistov vsako leto oceni prijave več kot 200 podjetij in finalistom desetih kategorij podeli priznanje Častni trak (Ruban d' Honneur).

Skupino Ržišnik Perc sta leta 1991 ustanovila Andrej Ržišnik in Andrej Perc kot biro za arhitekturno in grafično oblikovanje. Dejavnost podjetja se je hitro širila in prerasla v poslovno skupino. Danes njena podjetja zaposlujejo več kot 100 strokovnjakov, ki letno ustvarijo nad 10 milijonov prometa na svetovalnih in strokovnih storitvah s področja projektiranja, trženja in informatike. Skupina je v letu 2011 ustvarila 47.537 EUR dodane vrednosti na zaposlenega. Njihov skupni imenovalec je namreč poslovna filozofija, ki temelji na transparentnih medsebojnih odnosih, strokovnosti in znanju.

Poleg matične družbe Ržišnik Perc, skupino sestavljajo tri storitvena podjetja, Protim Ržišnik Perc arhitekti in inženirji, Creatim Ržišnik Perc tržne komunikacije in Infotim Ržišnik Perc informacijski sistemi ter razvojno podjetje RP investicije, poznano predvsem po razvoju poslovnih con, med njimi tudi Poslovne cone Žirovnica.

Proizvodno poslovni objekt podjetja Saxonia-Franke v Poslovni coni Žirovnica bo predvidoma pričel delovati že v letošnjem letu.

Informacija o zdravstveni ustreznosti pitne vode in njeni skladnosti s predpisi iz javnih vodovodov v občini Žirovnica v letu 2011 in prvi polovici leta 2012

Upravitelj javnih vodovodov v občini Žirovnica (JEKO-IN, javno komunalno podjetje d.o.o.) je kot vsako leto tudi v letu 2011 vršil nadzor nad zdravstveno ustreznostjo pitne vode in njeno skladnostjo s predpisi (določili Pravilnika o pitni vodi Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09). Prebivalci občine Žirovnica se večinoma s pitno vodo oskrbujejo iz dveh vodovodnih sistemov in sicer Završnica (s pitno vodo oskrbuje Žirovnico, Selo, Breznico, Zabreznico, Doslovče, Vrbo, Smokuč in Rodine) ter Ajdna (s pitno vodo oskrbuje Moste in Breg). Za vire pitne vode iz obeh sistemov je značilno, da jih zaradi stabilne mikrobiološke slike in (zaenkrat) odsotnosti kemijskih onesnaževal ni potrebno dezinficirati (klorirati), filtrirati ipd.! voda v gospodinjstva teče naravna, brez dodatka kemikalij! Zdravstvena ustreznost pitne vode in njena skladnost s predpisi (zgoraj omenjenim Pravilnikom) se potrjuje na način, da se mesečno odvzema vzorce pitne vode bodisi v objektih za oskrbo z vodo, iz primarnega oz. sekundarnega cevovoda, kakor tudi pri končnih porabnikih na internem vodovodnem omrežju. Nadzor z vzorčenjem se izvaja v obliki interne kontrole (izvaja notranja služba JEKO-IN-a) in državnega monitoringa (v obliki vzorčenja izvajajo Zavod za zdravstveno varstvo Kranj (ZZV) in Inštitut za varovanje zdravja RS). Vsi odvzeti vzorci (tako internega nadzora kakor državnega monitoringa) se preiskujejo v pooblaščenih laboratorijih ZZV Kranj in Maribor. V letu 2011 in prvi polovici leta 2012 je bilo na območju občine Žirovnica iz javnih vodovodov odvzetih 98 vzorcev pitne vode za potrebe mikrobioloških preiskav in kemijskih analiz (2011 skupno 69 vzorcev; od januarja do konca junija 2012 skupno 29 vzorcev).

Z namenom ohranjanja visokega standarda oskrbe s pitno vodo (mišljeno distribucijo pitne vode visoke – kakovosti brez dodatka »kemiije«) se v sklopu notranje kontrole upravitelja mesečno izvajajo tudi pregledi zaledij vodnih virov, meritve parametrov v pitni vodi, ki so pomembni za oceno ustreznosti, preventivna čiščenja in dezinfekcije objektov za oskrbo z vodo in delov cevovodov, opravljajo mikrobiološka hitra testiranja vzorcev ... Vrednosti posameznih kemijskih parametrov in izvidi odvzetih vzorcev so podani v tabeli:

Pogosta vprašanja v zvezi s pitno vodo

Bela voda

Bela obarvanost je največkrat fizikalen pojav številnih mikroskopsko majhnih oz. nekoliko večjih zračnih mehurčkov, ki nastanejo kot posledica raztapljanja zraka v vodi, ki je pod pritiskom. Ob iztekanju vode iz pipe se ta pritisk sprosti, kar povzroči delno izločanje v vodi raztopljenega zraka. Torej navidezna bela obarvanost vode, ki jo natočimo v prozoren kozarec, ni posledica prekomerne vsebnosti klora v vodi.

Zdravstvena ustreznost pitne vode

Zdravstveno ustrezna pitna voda je takšna voda, ki ne vsebuje mikroorganizmov (bakterij, virusov), parazitov in njihovih razvojnih oblik ter ne vsebuje snovi (mišljeno kemijskih) v takšnem številu in koncentracijah, ki lahko predstavljajo nevarnost za zdravje ljudi.

Trdota vode

Trdoto vode povzročajo kalcijeve in magnezijeve soli v vodi. skupna trdota predstavlja vsoto karbonatne in nekarbonatne trdote. Kot karbonatno trdoto označujemo prisotnost kalcijevih in magnezijevih ionov, nekarbonatno trdoto pa predstavljajo ioni kalcija in magnezija, ki v vodi tvorijo kloride, sulfate in nitratre (v obliki soli). Trdoto vode najpogosteje izražamo v nemških trdostnih stopinjah (10N = 10 mg kalcijevega oksida na liter vode).

Občani si lahko vse informacije v zvezi s pitno vodo iz javnih vodovodov (vključno z vsemi izvidi odvzetih vzorcev, ki jih mesečno dopolnjujemo) ogledajo na spletni strani www.jeko-in/oskrbaz-vodo/kvalitetavode.

Roman Tomaš, dipl. san. inž.
JEKO-IN Jesenice, Sektor oskrbe z vodo

OBČINA ŽIROVNICA										
VODOVOD	PRIPRAVA VODE	Kemijski parametri								Izvidi vzorcev
		Trdota (0N)	Nitrat (50mg/l)	Nitrit (0,50 mg/l)	Amonij (0,50 mg/l)	Sulfat (250 mg/l)	TOC (4mg/l)	Klorid (250 mg/l)	Izdatnost (v l/s)	Odvzeti vzorci v letu 2011 Ustrezni/Neustrezni
ZAVRŠNICA	NE	5-6	do 2,3	<0,004	<0,02	2,8	0,36	<2,5	69 - 104	37 2**
AJDNA	NE	6-8	do 2,1	<0,004	<0,02	3,2	0,50	<2,5	12 - 30	29 1**

Legenda:

*Vrednosti v oklepajih v zgornji tabeli pomenijo maksimalne dovoljene koncentracije (MDK) potencialnih kemijskih onesnaževal v pitni vodi, podani z zgoraj navedenim Pravilnikom o pitni vodi (velja za nitrat, nitrit, amonij, sulfat, TOC in klorid).

**Neustrezni vzorci so bili odvzeti za potrebe mikrobioloških preiskav – izolativne vrednosti v vodi nezaželenih bakterij so bile v najnižjih vrednostih (zdravje odjemalcev v nobenem primeru ni bilo ogroženo), samo v enem neustreznem vzorcu v javnem objektu sta bili izolirani 2 bakteriji vrsta *Escherichia coli*.

Trendisol – okolju prijazna toplotna izolacija

Objekti in stanovanja obremenjujejo okolje na več možnih načinov. Tudi gradnja se mora vključiti v naravno kroženje, da na dolgi rok ne povzroča ekološke škode. Na področju toplotnih izolacij z ekološkega vidika obstajajo velike razlike med posameznimi izolacijami. Za proizvodnjo in reciklažo nekaterih je potrebno veliko energije, kar povečuje obremenitev okolja. V ekološko osveščenih državah je izdelava toplotne izolacije iz celuloznih vlaken zelo pomembna, saj je narejena iz starega, odpadnega časopisnega papirja, poraba energije pri predelavi pa je minimalna. Poleg tega pri predelavi ni nobenih odpadkov ter škodljivih vplivov na zemljo in podtalnico, ni sproščanja strupenih plinov, električen in elektrostatičen vpliv na okolje pa sta nevtralna. V nasprotju z nekaterimi proizvajalci ostalih izolacij, proizvajalcem celulozne izolacije, katere proizvodnja ne obremenjuje okolja, ni potrebno plačevati ekološkega davka. Celulozna izolacija je ekonomična alternativa drugim izolacijskim materialom, saj jo lahko ponovno uporabimo na drugem objektu. To pomeni, da lahko že vgrajen material posesamo iz starega objekta in ga ponovno vgradimo v nov objekt po istem postopku – z vpihovanjem. Tako nam celulozna izolacija ne predstavlja nobenih težav pri odstranjevanju odpadkov, pri adaptacijah in rušenjih in pri problemu odlaganja na deponijo. Prijazna je tudi do človeka, ker ne draži kože, daje volnen, mehak in topel občutek, ni toksična niti agresivna. Celulozna toplotna izolacija, ki je na tržišču vodilna med naravnimi izolacijami, ima zaradi naštetih ekoloških dejstev oznako "simpatične" izolacije. Poraba toplotnih izolacij bo naraščala tudi v prihodnje. Razlogov zato je več:

- Vedno ostrejši predpisi države o toplotni izolaciji (U-vrednost). Eden glavnih razlogov je zmanjšanje emisije CO₂. Izboljšana toplotna prehodnost vodi k zmanjšanju porabe energije do dveh tretjin.
- Samo 22 % objektov v Sloveniji ustreza predpisom za minimalno toplotno zaščito, zato bodo potrebe po izolaciji ogromne.
- Povečuje se cena energije in njena davčna obremenitev. Slovensko gospodinjstvo 60 % vse porabljene energije porabi za ogrevanje.

trendisol

celulozna toplotna izolacija

- Ekološka ozaveščenost ljudi ni več skoncentrirana samo na manjšo skupino ekologov. Celulozni izolaciji v prid govori potreba uporabnikov po zdravem in ekološko neoporečnem izdelku.
- Večji pomen ugodja bivanja: mikro klima v prostoru, večja vrednost zgradbe zaradi manjših stroškov ogrevanja, podaljševanje življenjske dobe objekta, socialno priznanje in sprejemljivost, spoznanja o zaščiti okolja.
- Recikliranje gradbenih materialov bo pridobivalo na pomenu. Trendisol je naravna celulozna toplotna izolacija, narejena iz zmletega časopisnega ali belega papirja, kateremu je dodana borova sol. Ta v stiku z ognjem naredi kristalino, ki preprečuje dotok kisika ter tako zavira gorenje. Borova sol je tudi naravni konzervans, zato je Trendisol izolacija odporna na plesni in insekte. V kolikor v izolacijo zaide miš ali polh, mu le ta posrka telesno vlago in ga tako dehidrira. Izolacija je v razsutem stanju in se vgrajuje po cevi s pomočjo stroja. Vgrajena izolacija dobi obliko plošče, ki se tesno prilega vsaki konstrukciji. Ker je glavna surovina Trendisol izolacije les, dobro učinkuje tudi v poletnem času, kar se kaže v tem, da v mansardnih stanovanjih ne potrebujete več potratnih klimatskih naprav. V kombinaciji z EKO NATUR parno oviro pa vam uravnava tudi mikro klimo v prostoru.

izoliraj.me
S CELULOZO

trendisol
celulozna toplotna izolacija

**STROJNA
VGRADNJA
CELULOZNE
IZOLACIJE.**

Luka Gašperšič s.p. • Doslovče 23 • 4274 Žirovnica
t: 031 715 735 • e: luka@izoliraj.me • www.isoliraj.me

Vseslovenska humanitarna akcija

"Peljimo jih na morje 2012"

Rdeči križ Slovenije letos že peto leto zapored organizira vseslovensko humanitarno akcijo Peljimo jih na morje, namenjeno zbiranju prostovoljnih finančnih prispevkov za brezplačno letovanje otrok in starostnikov iz socialno ogroženih sredin.

Z izvedenimi akcijami v letih 2008–2011 je Rdeči križ uspel zbrati skupaj 647.854 EUR in tako omogočil tedensko letovanje na Debelem Rtiču in v Punatu na Krku 1.811 otrokom in 480 starejšim iz vse Slovenije. RKS se pri izvajanju akcije povezuje s centri za socialno delo, socialnimi službami na šolah, drugimi strokovnimi službami in prostovoljci. Cilj letošnje akcije, ki poteka od 16. maja do 30. septembra, je zbrati sredstva in na morje odpeljati vsaj 500 otrok in 100 starejših. Prošnja za prostovoljne prispevke je bila poslana na 32.000 naslovov fizičnih in pravnih oseb iz zbirke podatkov RKS. Akcija je podprta z različnimi aktivnostmi območnih združenj RK, podpirajo pa jo tudi Telekom in Simobil z brezplačnimi SMS storitvami, večina bank in Pošta Slovenije, ki

za prostovoljne prispevke ne obračunavajo provizije, ter mediji z brezplačnim oglaševanjem.

Darovalci lahko prispevajo z UPN obrazcem na račun številka 03100 1234567891, sklic 937030, pošljejo SMS z besedo MORJE na številko 1919 in prispevajo 1,00 EUR, pošljejo SMS z besedo MORJE5 na številko 1919 in prispevajo 5,00 EUR ali pokličejo na brezplačno številko 090 933 088 in prispevajo 1,25 EUR. Vsem darovalcem se Rdeči križ Slovenije vnaprej zahvaljuje za dobrosrčnost in podporo, v imenu vseh, ki jih bomo peljali na morje.

Vrbnani za obstoječo pot do cerkvice sv. Marka

Vaščani Vrbe so se 13. junija v Čopovi hiši sestali s predstavniki Zavoda za varstvo kulturne dediščine, Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ter predstavniki Občine Žirovnica. Edina točka dnevnega reda je bila dostopna pot do cerkvice sv. Marka.

Zbrani vaščani Vrbe glasovali za ohranitev obstoječe poti

Zbor vaščanov je sklical župan Občine Žirovnica Leopold Pogačar z namenom, da bi pridobil mnenja vseh prisotnih, predvsem pa vaščanov glede znane problematike in rešitve dostopa do cerkvice sv. Marka v Vrbi.

Po mnenju kranjske enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je obstoječa pot, ki že od nekdaj služi za dostop do cerkve in sosednjih polj, najbolj naravna in edina sprejemljiva z vidika varovanja kulturne dediščine vasi. Za stroko dopustna nadomestna rešitev bi bil edinole dostop do cerkve iz smeri Flisa, ki bi sledil obstoječi meji med parcelami. Vzpostavljjanje novih poti kjerkoli drugje bi škodovalo doslej dobro ohranjeni krajini in strukturi vasi.

Vaščani so imeli ob predlagani varianti nadomestne poti več pomislekov. Opozorili so, da gre v tem primeru v resnici za zasebna zemljišča treh vaščanov, na povečano število pešcev na cesti skozi vso vas (predvsem otrok), na dejstvo, da ne gre le za reševanje problema obiskovalcev, temveč tudi domačinov, ki v vasi živijo in delajo, dostopajo do svojih polj in so prav tako izpostavljeni neprijetnim dogodkom. Vrbnani so bili mnenja, da nikakršna nadomestna pot ne bo prinesla miru v Vrbo, poleg tega pa bi ne bilo prav, da se vsa vas ukloni ravnanju – izsiljevanju dveh. Med razpravo je bilo slišati tudi odločno nasprotovanje delovanju Slavka Mežka v Vrbi, ki od lanskega decembra zastopa interese Janeza Arka in Tanje Pangerc. Mežek se zbora vaščanov ni udeležil, lastnika Ribčeve domačije pa sta prišla le za kratek čas, pojasnila, da zbor bojkotirata in da se bodo zadeve reševale na sodišču.

V Čopovi hiši se je zbralo okoli dvajset vaščanov Vrbe, ki so si bili v sklepnem delu zbora enotni, da se problematika dostopa do cerkvice sv. Marka in na polja za vaščane in obiskovalce rešuje po obstoječi vaški poti.

Kako naprej?

Damjana Pečnik, generalna direktorica Direktorata za kulturno dediščino na Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport: »Z dogodki v Vrbi se dnevno soočamo tako na ministrstvu kot na občini, ko nas prestrašeni obiskovalci seznanjajo z napa-

di, ki se dogajajo. Današnja razprava je bila namenjen temu, da poskušamo oblast iz Ljubljane, stroka in lokalna skupnost najti rešitev, ki bi jo podprli vsi. Stroka je predstavila svoja stališča, videli smo, da je v bistvu obstoječa vaška pot edina možna, pot do dokončne rešitve pa ne bo lahka.«

Leopold Pogačar, župan Občine Žirovnica: »Problematika v Vrbi se tiče vseh vaščanov, zato sem mnenja, da o zadevi ne morem odločati sam, moral sem slišati tudi njihovo mnenje. Težko rečem, da sem ob izidu tega zbora vesel, saj se problem ni rešil, bojim se, da bo celo večji. Dejstvo je, da ZVKD ni ponudil ustreznih alternativ, razen da se pot do cerkve umesti po zasebnih zemljiščih iz smeri Flisa. In dejstvo je, da se Vrbnani s tem niso strinjali kot tudi ne s tem, da jih Slavko Mežek v imenu Arka posiljuje s svojimi odločitvami. Pričakoval sem, da bo po sistemu »bolje imeti mir kot prav« padla odločitev o prestavitvi poti, a to se sedaj ne bo zgodilo. V teku je že nekaj časa geodetska odmera. V skladu z odločbo geodetske uprave bomo vzpostavili občinske meje in jih ustrezno označili. To je pravzaprav pošteno tudi do drugih občanov. V zadnjih letih se je ob gradnji kanalizacije in drugih delih urejalo mnogo mej, pri čemer so se morali posamezniki umakniti na svojo mejo oz. odkupiti zemljišče, če je bilo to mogoče. Arko ima uzurpiran del zemljišča, ki je javno dobro v občinski lasti. Za del tega mu bomo ponudili možnost odkupa, z drugega dela pa se bo glede na širino izmerjene ceste moral umakniti. Naj povem še, da smo pred nekaj dnevi prejeli odločbo sodišča v zvezi z našo tožbo zoper Arka za prepoved vznemirjanja. Sodišče je presodilo v korist občine in izdalo sklep o prepovedi vznemirjanja obiskovalcev, Arku pa naložilo plačilo stroškov postopka.«

Lipa ogrožena

Sosed vaške lipe v Vrbi opozarja na njeno slabo stanje in poziva pristojne k ukrepanju.

»Zemljišča okoli lipe je vse manj,« pravi Nenad Ribič, ki živi v neposredni bližini lipe. »Izrablja se že leta. Nezaščiteno zemljo, ki jo lipa vendar potrebuje za svojo rast, odnaša dež, izpo-

stavljena je kolesom avtomobilov in tudi obiskovalcem. Še posebno opazen poseg pa je bil narejen ob gradnji kanalizacije v Vrbi. Takrat so zelenico okoli lipe z vseh treh strani pošteno okrnili na račun ceste.

Če hočemo lipo rešiti, meni gospod Ribič, ji moramo vrniti vsaj nekaj zemlje (promet bo zaradi tega še vedno mogoč) in jo zavarovati z ustreznim opornim zidom. Tudi kamni nimajo več prave podlage, slej ali prej se bo kateri prevalil. K ogledu stanja in ukrepanju je že večkrat povabil ZVKD iz Kranja ter obvestil župana in direktorico ZTK Žirovnica v upanju, da bi pristopili k reševanju problema. »Veliko je lip, ki so manj znane kot naša, a je za njih lepše poskrbljeno kot za našo, ki je simbol vasi in spomenik državnega pomena.«

SLOVESNO OB ŠESTDESETLETNICI DRUŠTVA UPOKOJENCEV ŽIROVNICA

Društvo upokojencev Žirovnica v letošnjem letu praznuje 60 let svojega obstoja. Pomemben jubilej so člani društva obeležili 26. maja s slovesno prireditvijo v Dvorani pod Stolom, ki je bila pospremljena z razstavo ročnih del in fotografij članov ter izdajo zbornika o delu društva v letih 1952–2012.

Zdravko Malnar, predsednik Društva upokojencev Žirovnica

Društvo upokojencev Žirovnica je bilo ustanovljeno leta 1952, pred tem pa je pet let delovalo kot neke vrste podružnica Društva upokojencev Radovljica. Ob ustanovitvi je društvo štelu dva člana, danes pa z 938 člani predstavlja najštevilčnejše in tudi eno najaktivnejših združenj v občini. Kot je na osrednji slovesnosti dejal **predsednik DUŽ Zdravko Malnar**, so si v društvu ves čas prizadevali za izvajanje dejavnosti v taki obliki in vsebini, da bi lahko vsak izmed članov našel kaj zase in tako spodbujali medsebojno druženje in sodelovanje na športnem, rekreacijskem, kulturnem in izobraževalnem področju, na izletih in pohodih. »Še posebej nas veseli«, je nadaljeval predsednik Malnar, »da se bolj in bolj povezujemo na socialnem področju, kjer se prepletata skrb za občane, stare nad 80 let in projekt Starejši za starejše, v katerega smo vključeni že od leta 2004, torej že od samega začetka. Delo na tem področju opravljajo naše prostovoljke, ki so istočasno tudi zaupnice. Izvajanje te dejavnosti bi bilo brez njihove toplote in razumevanja za stiske soljudi zelo težko.«

V društvu veliko naporov vlagajo v za-

Ljudske pesnice društva Anka Marzidovšek, Mara Kokalj, Marija Smolej, Lara Nemeš in Ivanka Pogačar. Lara je prebrala pesem svoje prababice, naše najstarejše občanke Julijane Rejc.

gotavljanje materialnih pogojev za svoje delovanje. Tako so v lanskem letu za ureditev parkirnih mest in balinišča ponovno odkupili del zemljišča pri gostišču Osvald, ki so ga v preteklosti izgubili z denacionalizacijo. Največja želja članov društva pa je že dolga leta dom za starejše občane, ki bi zagotavljal vse oblike varstva in pomoči od dnevnega centra, institucionalnega varstva ter varstva, nege in pomoči na domu. Kot je znano je občina v svojem prostorskem načrtu že zagotovila zemljišče za dom starostnikov (za Zdravstveno postajo Selo) in upokojenci upajo, da bodo naslednji koraki na poti do doma storjeni v bližnji prihodnosti.

Zbrane v dvorani pod Stolom je nagovorila tudi **predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije dr. Mateja Kožuh Novak**, ki je požela aplavz z mislijo: »Vse, kar počnemo v društvih upokojencev, je namenjeno temu, da ostanemo čim bolj zdravi, da čim manj hodimo k zdravniku in potrebujemo čim manj zdravil. Takšni tudi najmanj stanemo državo, le da naša država tega še ni spoznala.«

Poleg številnih članic in članov društva so se slovesnosti udeležili mnogi gostje, med njimi župan Občine Žirovnica Leopold Pogačar, ravnatelj Osnovne šole Žirovnica mag. Valentin Sodja, častni predsednik DUŽ Edvard Kavčič, predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske g. Janez Sušnik, podpredsednik Medobčinske zveze upokojencev Kranjska Gora-Jesenice-Žirovnica g. Boris Bregant, predstavniki organizacij in društev iz domače ter sosednjih občin in gostje iz pobratenega Društva upokojencev Šalek iz Velenja.

60-letnica društva je bila tudi priložnost za podelitev priznanj. Tako je ga. Mateja Kožuh Novak v imenu Zveze društev upokojencev Slovenije **Društvu upokojencev Žirovnica** podelila zlato plaketo za uspešno delo in tajnici Vojki Legat priznanje za dolgoletno delo na mestu tajnice društva. Priznanja pa je podelil tudi predsednik Društva upokojencev Žirovnica Zdravko Malnar, in sicer **županu Leopoldu Pogačarju** za tvorno sodelovanje in neprecenljiv prispevek k razvoju in prepoznavnosti društva, **Osnovni šoli Žirovnica** za dragocen prispevek na področju medgeneracijskega povezovanja in pomoč pri pripra-

vi prireditve in drugih dogodkov za starejše in **gospe Heleni Čadež** za nesebično pomoč pri organizaciji socialnih programov za starejše občane. Prvi zbornik o delovanju društva so žirovniški upokojenci izdali že leta 2004. Gradivo zanj je zbral in uredil Franc Legat, ki je v sodelovanju s člani društva zasnoval tudi zbornik, izdan ob letošnjem jubileju. V knjižici je na 50-ih straneh povzeta zgodovina društva, delovanje posameznih sekcij in pomembnejši dogodki s poudarkom na zadnjih desetih letih.

Vojki Legat priznanje Zveze društev upokojencev Slovenije

Vojka Legat in Mateja Kožuh Novak

Vojka Legat je priznanje prejela za dolgoletno delo na mestu tajnice. »Tajnica DUŽ sem enajst let, ki so minila kot bi mignil. Dela je precej več kot le pisanje zapisnikov, a če ga opravljaš z veseljem, ni težav. Veliko ljudi se zvrsti v naši pisarni. Mnogi takoj ob upokojitvi menijo, da še niso za v naše vrste. Potrebno jim je razložiti, kaj vse se dogaja v društvu, predstaviti ugodnosti, jih pritegniti. Slej ali prej se večinoma vsi vpišejo med člane in se potem tudi udeležujejo aktivnosti. Dokler bom v društvu uživala, bom vztrajala, potem odneham.«

V kulturnem programu osrednje slovesnosti ob 60-letnici DUŽ, ki jo je pripravila Danica Bernik, so nastopali Otroška folklorna skupina Breznica in Mešana pevska skupina dr. France Prešeren, učenke in učenci Osnovne šole Žirovnica ter Glasbene šole Jesenice – oddelek Žirovnica, ljudske pesnice društva, citrar Tine Kelbl in Lara

Nemeš. Program so popestrile fotografije Lenčke Justin, Matevža Čemažarja, Janeza Ferjana, Arneja Halversona in Helene Čadež, na prireditvi je fotografirala Polona Kus. Računalniške predstavitve je izdelal Janez Ferjan, program pa je povezovala ga. Branka Smole. Društvo upokojencev Žirovnica se zahvaljuje vsem sodelujočim in nastopajočim pri pripravi in izvedbi praznovanja 60-letnice.

»Ljudje smo, držimo eden z drugim«

Društvo upokojencev bi ne bilo tako živo in učinkovito brez posameznikov, ki si prizadevajo na svojih področjih in svoj zanos širijo med ostale člane. Ena takšnih je Jerca Tičar, vodja sekcije za starejše občane.

Gospa Jerca je sekcijo za starejše občane prevzela leta 2000. Naloga sekcije, v kateri poleg vodje delujejo po ena ali dve zaupnici iz vsake vasi, je skrb za občane in občanke starejše od

80 let. Spremljajo počutje najstarejših med nami tako na njihovih domovih kot v domovih za ostarele in posredujejo, kadar je potrebno priskočiti na pomoč. Jerčina prijetna naloga pa je skrb, da vsak starostnik, ne glede na članstvo v društvu, od dopolnjenih 80 let prejme čestitko za rojstni dan, tisti od 90. leta naprej pa so deležni tudi obiska. Jerca pripoveduje: »Z zaupnico iz dotične vasi obiščeva slavljenca s skromnim darilom, pri občanah, ki praznujejo 95 let in več, pa se nama pridružijo še naš predsednik, župan in gospodična Helena z občine. Ljudem to veliko pomeni. Vedno so veseli pozornosti in tudi sama dobim pozitivno energijo, ko vidim, koliko volje imajo pri svojih letih. Gospo Cecilijo Pristov, Šmitovo mamo iz Vrbe, sem obiskovala kar 12 let – od njenega 90. do 103. leta. Pri njej nikoli ni zmanjkalo tem za pogovor. Trenutno imamo v občini 6 ljudi starejših od 95 let, tistih, ki jih štejejo 80 in več pa je 239. To število se vsako leto povečuje, bolj trdnega zdravja in tudi bistrega duha pa moram reči, da so ženske.« Podatke o delovanju svoje sekcije Jerca vsa leta vestno beleži v zajeten notesnik, ki mu pravi »moje sveto pismo«. Z ljubeznijo polista tudi po albumu s fotografijami z obiskov, postane ob tem in onem in prav ob vsakem se ji utrne prijeten spomin. »Ljudje smo, držimo eden z drugim. Ni pomembno, kaj je kdo bil. Sodelujmo in v naši družbi bo veliko lepše. Naj pa povem, da je v našem društvu vzdušje zelo prijetno.«

Člani DUŽ se zahvaljujejo donatorjem, ki so omogočili program praznovanja: Občina Žirovnica; Savske elektrarne, HE Moste; Igor Čarni, Elektroinstalacije Breznica s.p.; Zdravka Blažič, Trgovina in gostinstvo Gregor Moste s.p.; Aleš Bernik, Napisi Bernik Žirovnica s.p.; Ciril Dolar Aquawatt Žirovnica, podjetje za proizvodnjo električne energije d.o.o.; AT – Primožič Kranj d.o.o.; Thomas Prešeren, Exacta normalije Moste d.o.o.; Integral avto Jesenice d.o.o.; Gospodarsko pravna pisarna Jakelj Radovljica; Jelka Leben Breznica s.p.; Drago Kobal, Avtoelektrika in montaža Selo s.p.; Florjan Krek, Hotel Krek Lesce; Miran Dolar, Medium d.o.o. Žirovnica; Miloš Možina, Elektro servis Smokuč s.p.; Stanislava Jenko, Gostišče Osvald Selo s.p.; Ivan Ozmec, Inke transport Breznica s.p.; Mirko Rebolj, KPR d.o.o. Moste; Samo Mekina, Stripydent Moste d.o.o.; Sussane Ipavec, Animacije na področju konjenišтва in turistično vodenje Breg s.p.; Tus trade Zgornje Jezersko d.o.o.; Žito Gorenjka Lesce; Urška Jerala, Frizerski salon Urška Moste s.p.; Vojko Rudolf, Vodami Breg d.o.o.; Janez Žemlja, Vulkanizerstvo Žemlja Zabreznica s.p.; Cvetličarna Zvonček - S Jesenice d.o.o., Vilko Žurga, Gostilna Kašar Žirovnica s.p. in Jože Fabjan.

Obiskali smo slavljenko Ano Medja

Gospa Ana Medja iz Žirovnice je 19. junija praznovala častitljivi 95. rojstni dan. Kot je v navadi, so jo obiskali in ji voščili župan Leopold Pogačar in predstavniki DUŽ.

Gospa Ana zadnja leta živi v Domu dr. Janka Benedika, kjer je zelo aktivna pri pletenju in kvačkanju. Ob vsakem obisku nas obdari z lepimi izdelki. Ob njenem prazniku so gospo pripeljali v domači

kraj, kjer je veselo praznovala v krogu svojih domačih. Iz Avstralije sta prišli tudi njena hči Darja in vnukinja Nadja z družino. V Avstraliji z družino živi še vnukinja Julija, sin Janez pa v domači Žirovnici. Gospa Ana ima še vnuke Nejko, Cirila, Anžeta in Ano in kar 12 pravnukov in pravnukinj. V mladih letih je delala kot varuška otrok, nato kot prodajalka v trafiki v Žirovnici. Poleg svojega dela je pomagala tudi v vrtnariji Fonzijska Kališnika. Gospe Ani Medja še enkrat iskreno čestitamo in ji želimo veliko veselih dni.

Helena Čadež

Praznovali so ...

V Mostah je 14. junija dopolnila 91 let gospa **Ema Mesojedec**. Obiskali sva jo z zaupnico Olgo Verbič in ji voščili za visok življenjski jubilej.

Prav tako v Mostah je 22. junija dopolnil 90 let gospod **Alojzij Anderle**. Tudi gospoda Alojzija sva obiskali z zaupnico Olgo Verbič in mu voščili za rojstni dan.

Na Breznici je 22. junija dopolnila 90 let naša gospa **Vida Rojc**. Obiskali sva jo in ji voščili z zaupnico Branko Čadež. Sreča in zdravje sta bisera dva, naj vas v življenju še spremljata oba.

Jerca Tičar

Kako je minilo 80 let

V juliju je praznovala 80 let Malči Štern iz Žirovnice, dolgoletna učiteljica na žirovniški osnovni šoli.

Malči z učenci ob obisku Franceta Bevka v šoli leta 1962

»Malči pripada povojni generaciji mladinskih brigad, na ljubljanskem učiteljskem maturirala leta 1951. Mlado, komaj devetnajstletno učiteljico so poslali poučevati najprej v dolensko gričo, kjer je takoj postala predmetna učiteljica, šte-

vilo otrok v dopoldanski in popoldanski izmeni je krepko presegalo številko 30. Čedno violinistko v mokronoškem orkestru je vzel »za svojo« tamkajšnji revirni gozdar in jo odpeljal na Gorenjsko,« o svoji mami pripoveduje hči Tanja Kržišnik in Malči nadaljuje: »Ob vsakodnevem delu me je oblikovala trda šola življenja z vsemi problemi, uspehi, priznanji, z razočaranji. Srečo sem imela, da sem delala s čudovitimi ljudmi: s Katro, z Marjanom, s Tonetom, pa vsi ostali iz zbornice so bili tovariši v pravem pomenu besede. Res sem izbrala pravi poklic, saj sem svoje učence imela neizmerno rada, vsakega posebej.«

Učenci Šternove Malči so že davno odrasli, a mladeži okoli nje se ne manjka, saj ima poleg štirih pravnukinj že celo kopico pravnukov. Družina Malči pomeni največ, vsako leto znova pa se veseli tudi Pirana.

Ob svojem jubileju je Malči zapisala: »V školjki življenja modro je morje, že 80 let jadram čez njegovo obzorje. Zato bi rada, dokler je še dan, z vami priplula v varen pristan!« Naj bo še dolgo dan! Umirjen, nasmejan, zvedav, kričav ...

P.K.

Pa še to ...

Lepo smo praznovali 60-letnico domačega upokojenskega društva in ob tej priliki je zagledal dan tudi zbornik društva. Še isti dan, ko so ga zaupnice razdelile po vaseh, sem dobil pet klicev in urgenc, kaj mu manjka in koga smo pozabili. Pripombe sem vzel resno šele po ustnih pripombah dveh prijateljev na cesti. Tako sem se odločil za kratek opis, kako je zbornik nastal.

Če se spomnim knjižice ob 50-letnici, takrat ni bilo toliko pripomb, čeprav sem sam želel nekaj podatkov bolj poudariti. Letos, ob novem letu so me naprosili za podobno publikacijo. Obljubil sem celotno predlogo brezplačno in jo v mesecu in pol tudi naredil. Tej osnovi so manjkali še podatki zadnjih desetih let in ustrezna zamenjava

slik. Sam sem zbral večino slik in pesmi, ki so v zborniku. Dokumentacijo sem oddal v pisanje, ob tem je bilo nekaj pripomb, a smo se dogovorili, da popravke naredimo skupaj, za kar me bodo poklicali. Zaradi termina tega srečanja sem se v naslednjem mesecu in pol štirikrat oglašil v pisarni DUŽ, a klica za srečanje ni bilo. Tik pred praznikom pa sem v tiskarni Medium zvedel, da je že vse natisnjeno. No, tako sta pri meni ostali prva in zadnja stran in nekaj pomembnih slik. Ugotovil sem, da je izpadlo tudi nekaj pesmi in prapori z vsemi zaslugami starejših sodelavcev, ki so društvo postavljali. Ne bom se poglobljal, kdo je to naredil in zakaj, čeprav mi je rahlo nerodno pred bivšimi aktivisti. Kdo ve, komu to koristi.

Lep pozdrav in zdravi ostanite,

Franc Legat

MINILO 50 LET OD SMRTI FRANCA SALEŠKEGA FINŽGARJA

Franc Saleški Finžgar je v visoki starosti 91 let umrl 2. junija 1962 v Ljubljani. Spomin na delo in življenje velikega rojaka so v Žirovnici počastili z vrsto prireditev v organizaciji Zavoda za turizem in kulturo in Občine Žirovnica.

*Pred Finžgarjevo rojstno hišo na predvečer obletnice.
Foto: Janez Bogataj*

»Kako lahko ob jubileju najlepše počastimo spomin na pisatelja Finžgarja? Tako, da ugasnemo radio, ugasnemo televizijo, prižgemo luč v kotu, vzamemo v roke katero od njegovih knjig in jo lepo v miru in z užitkom preberemo,« je misel Miha Nagliča posredoval slavnostni govornik na osrednji prireditvi ob obletnici **Miran Hladnik**, profesor za slovensko književnost na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Na slovesnosti, ki je zaradi slabega vremena namesto v Doslovčah potekala v dvorani na Breznici prav 2. junija, so nastopili ustvarjalci iz različnih slovenskih krajev, povezanih s Finžgarjevim delovanjem – orgličarji in folkloristi iz Sore, mladi s Škofljice, dramska skupina OŠ Žirovnica in improvizatorji

KUD-a Impromobile iz Ljubljane. O Finžgarjevi Makalonci je spregovorila literarna zgodovinarica dr. Milena Blažič, o njegovem prijateljevanju z arhitektom Plečnikom trnovski župnik Tone Kompare in o pravljici Kačja kraljica Nataša Kokošinek iz Občinske knjižnice Jesenice. Obiskovalce je nagovoril tudi župan Leopold Pogačar, program pa se je nadaljeval z uprizoritvijo Finžgarjeve Verige.

Brezniška dvorana je bila premajhna za vse, ki so si predstavljali Gledališča Julke Dolžan želeli ogledati. Ustvarjalci predstave so občinstvo navdušili tako na premieri kot na ponovitvi naslednji večer, še bolj doživete izvedbe pa se lahko nadejamo na prizorišču pred Finžgarjevo rojstno hišo ob naslednji priložnosti. Tokrat je izvedbo na prostem preprečil dež.

Finžgarjeva rojstna hiša je bila prizorišče kulturnega dogodka že na predvečer obletnice, ko je v kajži potekala predstavitev knjige o Finžgarju **Mohor in Korotan**. Knjigo, ki opisuje Finžgarja predvsem kot dolgoletnega urednika Mohorjeve, je predstavil

Prizor iz Finžgarjevih mladih dni v izvedbi Dramske skupine OŠ Žirovnica na osrednji slovesnosti, ki jo je povezovala Živa Rogelj, novinarka RTV Slovenije

avtor **Iztok Ilich**, večer pa je s spomini obogatil etnolog **Janez Bogataj**, Finžgarjev pranečak. Bogataj je s pisateljem preživel svoja mlada leta, česar se spominja tudi v filmu Zapuščina strica Jurja, ki ga je ob 50-letnici posnela slovenska televizija. Film je nastal v lanskem letu

Ob 50-letnici Finžgarjeve smrti

Fran Saleški Finžgar je slovenski literarni klasik. To pomeni, da pripada domači leposlovni eliti, saj je klasik, ki jih prepoznamo po tem, da imajo svoj kompletni opus v zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, komaj nekaj več kot 30. Finžgarjev opus obsega 15 debelih knjig, ki na polici zasedejo nekako pol metra. Na vago jih, kot je to s knjigami počel jeprški učitelj, nisem dajal, lahko pa brez tega povem, da za branje niso pretežke niti zatežene, kot je včasih kakšno sodobno literarno delo, vsebujejo pa še kako tehtno sporočilo. Finžgar ni pristajal na oznako katoliški pisatelj, vendar ni odveč podatek, da so bili duhovniki poleg njega med klasiki le še Vodnik, Aškerc in Gregorčič. Kako se je Finžgarju uspelo prebiti v slovenski literarni panteon? Preprosto: z dobrim pisanjem. Znal je najti močne in etično občutljive teme (npr. ljubezen dveh revnih in predzakonskih spolnih odnosov v Dekli Ančki, motiv starega snubca v Belem ženinu, trpljenje ljudi med prvo svetovno vojno) in znal jih je popisati tako, da je bilo razumljivo in všeč bralcem in je obenem potešilo sitne literarne kritike. Kritike je prepračil z modernističnim slogom, sicer pa je glavčina njegovega opusa žanrska in ljudskoprosvetna (veliko je objavil v katoliški družinski reviji Dom in svet in pri Mohorjevi družbi) in realistična v najširšem pomenu te besede.

Le redkim je najbrž poznano, da ima Finžgar pisateljski poklic zapisan že v imenu. Tista kratica S. za nenavadno srednje ime

Saleški sporoča, na katerega od okrog 60 svetih Frančiškov, kolikor se jih sprehaja po nebesih, je bil krščen naš pisatelj. Njegov patron sveti Frančišek Saleški, ki se je rodil na francoskem gradu Sales, je zavetnik pisateljev! Če kaj damo na to, se nam ne zdi nič čudno, da se je Finžgar odločil za pisateljsko pot! Obenem je bil Frančišek Saleški zgled neverjetne krotkosti in ljubezni do bližnjega, kar se je očitno prijelo tudi Frana Finžgarja. Bil je pristaš Krekovega krščanskega socialnega gibanja in je v duhu Krekovih idej leta 1904 napisal svoj prvi roman Iz novega sveta, ki je tudi prvi slovenski delavski roman. Pripovedoval je o železarskem štrajku na Jesenicah in je zdaj, v času štrajkov, ponovno aktualen. Finžgar je konflikt med delodajalci in delavci rešil že za tiste čase naivno preprosto, vendar pristržno: s poroko hčerke tovarnarja z delavskim zdravnikom, ki je na strani stavkajočih; vprašanje je, kako bi bil uspešen Finžgarjev recept za pomirjanje socialnih nasprotij danes; domnevam, da hčerke direktorjev niso prav lahko dosegljive in še zmanjkati jih utegne prehitro.

Finžgar je bil organizatorski talent, bil je vsestransko socialno in kulturno dejaven in neizmerno delaven: Hinko Smrekar ga je na karikaturah prikazal, kako orje in piše obenem. Vodil je odkup Prešernove rojstne hiše in bil zaslužen za preživetje Mohorjeve družbe v težkih časih, lotil se je celo zidave elektrarne. Bil je eden tistih ljudi, ki jim življenjski cilj ni ločevanje duhov, ampak popravljanje družbenih napak in pomirjanje napetosti med ljudmi, zato se je pogosto znašel v vlogi mediatorja. Popuščanja

in vključuje prizore, posnete v Doslovčah, Vrbi in na Zabreški planini. Premierno je bil predvajan 27. maja na TVS 1. Med prireditvami ob obletnici Finžgarjeve smrti naj omenimo še razstavo likovnih del z naslovom Kačja dolina, ki je bila v maju in juniju na ogled v pisateljevi rojstni hiši in prvi tek Pod svobodnim soncem, o čemer podrobneje poročamo na straneh ZTK. Tako imenovano Finžgarjevo leto bodo septembra obeležili tudi v Lutkovnem gledališču Ljubljana s predstavo Makalonca.

Veriga

Ob 50. obletnici smrti Franca saleškega Finžgarja je oživel v kraju nekdanje dobro znano Gledališče Julke Dolžan. Gledališčniki so se odločili, da po dvajsetih letih ponovno uprizorijo svojo prvo predstavo – Finžgarjevo Verigo.

Ob koncu premierne predstave na Breznici

Gledališče Julke Dolžan je bilo ustanovljeno v poznih osemdesetih prejšnjega stoletja. Igrali so domače komedije, pripravljali Škratovanja za otroke in prirejali različne prireditve. V devetdesetih je bilo gledališče še kako živo, nato je njegovo delovanje

zastalo za celo desetletje. V Finžgarjevem letu je vzniknila ideja o obnovitvi prve predstave, ki so jo postavili na oder. Verigo je leta 1990 režirala **Mateja Mlačnik** in tudi tokrat so bile glavne niti v Matejinih rokah. Za začetek je precej naporov vložila v iskanje igralcev: »K projektu so bili povabljeni vsi igralci iz prve zasedbe, nekaj se jih je tudi odzvalo. Andrej Tavčar in Božo Janežič sta zelo dobro zaigrala soseda, ki se skregata za prazen nič v podobi »oguljene žlajdre«, Bernarda Papler in Marija Lah pa njuni ženi. Mlada dva, zaljubljena, sta bila Eva Teran in Primož Košir. Dedka je upodobil Jože Fabjan in vnučka največji zvezdici Klara Selan Papler in Marko Tolar. Aleno, deklo je odigrala Marjeta Borštnik in birača Marjan Potokar. Soseda sta delo Jožeta Resmana in Aleša Jekovca, uvozili pa smo snubača Boltežarja, ki ga je uprizoril Domen Zupanc.

Prvotni predlogi Verige smo naredili nekaj črt, bistvo in sporočilo Finžgarja pa smo ohranili. Pripravljali smo se od novega leta. Večji del scene so nam posodili v Gledališču Toneta Čufarja Jesenice, pobarvala jo je naša šepetalka Tanja Lužnik. Kostume je predlagala, jih izbrala in zbrala Malči Možina. Spadajo sicer v obdobje malo preden je Finžgar napisal Verigo, vendar so vsi taki, kot so jih nosili takrat (mogoče le malo bolj beli, saj se nismo čisto do črte držali starih običajev in smo jih oprali s pralnimi stroji). Tudi pri rekvizitih in pričeskah smo pazili, da je vse tako, kot pred 100 in več leti. Luč in zvok sta delo Uroša Jenkoleta ob pomoči Klemena Vrabca. Glasbeno podlago so nam odstopili v Folklorni skupini Triglav. Našlo se je tudi nekaj sponzorjev in ljudi, ki so nam prisluhnili: Zobna protetika Mekina, Vulkanizatorstvo Žemlja in PT Resman Zgoša.

Odzivi, ki so prišli do nas so navdušujoči. Lepo je, ko za trud, ki ga vlagaš, slišiš lepe kritike. Vesela sem tudi, da nismo v čem zelo »kiksnil«, kar se včasih lahko zgodi, čeprav se trudiš. No, če smo, pa nas opozorite in bomo naslednjič boljši.«

Ponovitev predstave Veriga

Doslovče, Finžgarjeva rojstna hiša

8. september 2012, ob mraku

P. K.

ni poznal le tedaj, ko je šlo za svobodo, zato se je med drugo svetovno vojno za razliko od večine ljubljanske duhovščine, ki je šla v kolaboracijo z okupatorjem, opredelil za Osvobodilno fronto, pač v skladu z vodilom, ki ga je zapisal tudi v roman Pod svobodnim soncem, da je bolje umreti kot izgubiti svobodo.

Zgodovinski roman Pod svobodnim soncem je Finžgarjevo najbolj poznano delo. Vzgajalo je nacionalni ponos, nagovarjalo za slogom med južnimi Slovani in mobiliziralo proti nacionalnim sovražnikom. Zgodbe se spomnimo še iz osnovne šole: mladelec Iztok gre v službo v Bizanc, središče vzhodnega dela rimskega imperija, da se bo priučil učinkovitim vojnim tehnikam in imperij porazil z njegovim lastnim orožjem. Poskusimo sporočilo romana aktualizirati, tako kot so to počeli hvaležni bralci v vseh kritičnih zgodovinskih trenutkih po izidu: Bizanc bi bil danes kaj drugega kot Bruselj, Iztok pa Slovenec, ki Evropo razume kot pretno slovenski samobitnosti in gre tja s figo v žepu in z namenom počrpati čim več evropskih sredstev. Ko se Evropa znajde v krizi, ji obrne hrbet in se vrne nazaj v podalpsko plemensko idilo in samozadostnost. Priznati si moramo, da roman ni najboljše reklama za evropske prosvetlilske cilje, ki terjajo sodelovanje, zavzetost in zanesljivost pri gradnji perspektivnejših modelov preživetja, takih modelov, ki presegajo kolektivni egoizem t. i. nacionalnega interesa. Na srečo Finžgarjeva literarna slava ni odvisna od tega romana, ki zaradi črno-bele odslikave sveta ne spada v literaturo za odrasle, ampak za mladino. Gotovo pa

nam pride spet prav v naslednji vojni.

Še beseda o Finžgarju kot Gorenjcu. Tako kot Prešeren in mnogi drugi je moral že z devetimi leti od doma v šole. Služboval je v različnih krajih po Sloveniji, na Gorenjskem v Bohinju, na Jesenicah, na Joštu in v Sori, najdlje v Ljubljani. V vseh krajih, kjer je služboval, je pustil močno sled in povsod se ga spominjajo s kipi, spominskimi ploščami in poimenovanjem ulic in institucij. Na svoj rojstni kraj in na gore nad njim je bil kljub mnogim selitvam

Finžgar pred Murko

močno navezan. V zrelih letih si je na Zabreški planini pod Stolom postavil kočjo Murko in v njej pisal mladinske zgodbe o gospodu Hudourniku, v Doslovče je umestil svojo prvo daljšo povest Gozdarjev sin (1893) in tudi njegova zadnja knjiga, kmečka povest Gostač Matevž šestdeset let pozneje (1954) se dogaja tu. Zato verjamem, da ga imajo najbolj za svojega lahko prav Doslovčani.

Miran Hladnik

Janez Jalen in Triglavske strmine

Janez Jalen, poznan po povestih, črticah in dramah, je leta 1932 v svoj literarni opus uvrstil tudi scenarij za celovečerni film, ki je bil posnet še istega leta. Triglavske strmine so bile za Kraljestvom Zlatoroga (1931) drugi slovenski nemi celovečerni film. Kot pove že ime Triglavske strmine se zgodba suče okoli gora, katerim je glavni junak predan bolj kot svojemu dekletu, kar povzroči zaplet... V filmu režiserja Ferda Delaka, ki ga odli-

kujejo drzni plezalni prizori v Triglavski severni steni in idilični prizori iz kmečkega življenja v Gornjesavski dolini, so poglavitno vlogo odigrali skalaši, med njimi Joža Čop, Uroš Zupančič in Miha Potočnik. Janez Jalen, tudi sam skalaš, je pri snemanju sodeloval z režiserjem z nasveti.

V originalu nemi film je ohranjen fragmentarno. Leta 1963 je Milka Badjura iz ohranjenega materiala film ponovno zmontirala. Mendnapise so nadomestili z zvočnimi komentarji in film opremili z glasbo Bojana Adamiča. Letos je minilo 80 let od nastanka filma Triglavske strmine. Na Rodinah so obletnico obeležili 16. junija s koncertom v cerkvi sv. Klemenca. Mulejevi, ki skrbijo za Jalnovo zapuščino, so v goste povabili ženski pevski zbor Lipa iz Radovljice, moška vokalno skupina VOX Posavci in mešani zbor iz Kroke. Poseben večer so s predvajanjem Triglavskih strmin obletnici posvetili tudi v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani, 18. maja.

Vabljeni na ogled razstave ročnih del vezilj izpod Stola ob prazniku sv. Ane. Razstava bo na ogled v Jalnovi rojstni hiši na Rodinah, od 24. do 29. julija.

Bralni namig

Evald Flisar: Mogoče nikoli

Litera 2007

Zgodba pripoveduje o 13-letni Miljani Samec, ki ima zaradi nesreče govorno motnjo, afazijo. Miljana, hči zelo mlade matere in veliko starejšega novinarja, piše dnevnik, ki ga sprva nekoliko težje beremo, saj je poln pravopisnih napak. Vendar se na slog privadimo in kmalu ne moti več. Z zanimanjem sledimo dogajanju, zgodba je resnično dobra, čisto v Flisarjevem slogu. Miljano muči občutek krivde ... ne more in ne more se spomniti ali je ona mater pahnila preko balkona ali jo je pahnil oče ali pa je mati sama skočila v globino.

Za pokušino še delček iz dnevnika: »Sem sklenla napisat Zgodbo svoj življenja. En od zdravnikov, dr. Marko, on me zdravi se mu reče logo Ped, on pravi naj počakm se mi stajnje zboljša, nardim perveč dost napak. Aampak, stajnje se mi lahk še posalbša! In jaz morm napisat kaj se dogaja, morm! Če ne pišm sprot mam občutk se Nič ne dogaja, in me ni!«

Bojana Radanič

Akcija v Titovi vasi

Pred dnevom mladosti in ob 70. obletnici požiga mostu in streljanja talcev v Mostah, smo se v soboto, 19. maja 2012, zbrali člani, simpatizerji in podmladek OO ZB za vrednote NOB Žirovnica z namenom, da uredimo dostop do Titove vasi v Zavrhu in jo hkrati tudi očistimo.

Na našo Titovo vas se je neupravičeno kar malo pozabilo. Malokdo še zna najti pot do nje. Prav tako malo jih je, ki vedo, da je to zimsko partizansko taborišče, poimenovano Titova vas, zgradil 1. bataljon Kokrškega odreda ob koncu leta 1944. V vasi je bilo 11 barak, ki so bile postavljene in razvrščene v krogu. Sredi tega je bil drog, na katerega so vsak dan obešali slovensko partizansko zastavo. Poveljstvo v vasi je uvedlo zgledno vojaško, politično in kulturno življenje. Rezultati tega pa so se kazali v izvedenih akcijah, kulturni ustvarjalnosti in v povezavi ter sodelovanju z lokalnim prebivalstvom. Prav tako pa ni nepomemben podatek, da so bili mlajši borci 1. bataljona Kokrškega odreda večinoma domačini iz krajev pod Stolom. Tudi zaradi tega, ali pa prav zato, nameravamo z aktivnostmi v Titovi vasi nadaljevati. Lep dan smo si popestrili še z obiskom Turške jame. Ob obisku le-te, smo se prepustili občutkom in mislim, ki so nas popeljali v čas turških vpadov. Ja, ja, naša zgodovina ni dolgočasna. Daleč od tega ...

OO ZB za ohranjanje vrednote NOB Žirovnica

Pri Peršmanu v Podpeci nad Železno Kaplo

V nedeljo, 24. junija se je delegacija OO ZB za vrednote NOB Žirovnica odzvala vabilu Zveze koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora in Društva Peršman z avstrijske Koroške na 30-letnico muzeja in slavnostno otvoritev nove razstave v Peršmanovi domačiji v Podpeci nad Železno Kaplo.

Kaj se je pravzaprav zgodilo v samotah gozdnatega Lobnika? Le slaba dva tedna pred koncem druge svetovne vojne se je zgodil strahoten pokol nad Peršmanovo družino v Podpeci, kjer je nacistična tolpa umorila enajst članov te družine. Morijo sta ob hitri pomoči in kljub težkim ranam preživela le dva otroka. Pokol sodi med najbolj travmatične vojne dogodke med Slovenci na Koroškem. O strahotnem zločinu priča črna marmorna plošča, vzdana v pročelje obnovljene Peršmanove hiše.

Dokaz, da se antifašizem v Avstriji vse bolj razvija, je množičen obisk slovesno odprtega prenovljenega in za zdaj edinega muzeja odporniškega gibanja zoper nacizem v sosednji državi. Obiskovalci svečanosti so na gorsko kmetijo pod Peco prišli iz Avstrije, Slovenije, hrvaške Istre, dr. Efim Efimovič Korolev pa je prišel celo iz Moskve kot predstavnik Komiteja ruskih veteranov. Poslanici komemoraciji sta poslala predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk in predsednik Republike Avstrije dr. Heinz Fischer. Slavnostna govornika na prireditvi sta bila Zoran Janković, župan Mestne občine Ljubljana in mag. Manfred Wirtitsch, vodja Oddelka za politično izobrazbo pri ministrstvu za pouk.

OO ZB za vrednote NOB Žirovnica

Ravnatelj Osnovne šole Žirovnica mag. Valentin Sodja

OB KONCU ŠOLSKEGA LETA

V Osnovni šoli Žirovnica smo zaključili še eno šolsko leto. V vrtec je bilo vpisanih 150 otrok, v šoli pa 374 učencev in učenk v 19 oddelkih. Veliko se je dogajalo skozi celo šolsko leto, preveč da bi se dalo vse opisati na omejenem prostoru. Vseeno je prav, da vas, spoštovane bralke in bralci, seznanim z nekaterimi poudarki tega leta.

Valeta – slovo devetošolcev. Poslovili so se razigrano, s pesmijo in plesom.

Delo v vrtcu z najmlajšimi je vedno navdušujoče. Hiter razvoj tako na fizičnem kot intelektualnem področju pripomore, da smo domala vsak dan lahko presenečeni nad rezultati, ki nam jih pokažejo. Razvoj pa ni samo hiter, je tudi zelo različen, zelo individualen in se odraža v zelo pestrih potrebah teh otrok, na katere smo se v vrtcu tudi odzivali in jih po najboljših močeh skušali zadovoljevati. Zlasti smo bili pozorni na težave, ki jih vzgojiteljice drugače opažajo kot starši. Nanje smo opozarjali tudi starše in skupaj z njimi želeli doseči, da bi primanjkljaje zlasti na področju govornega izražanja poskušali odpraviti še pred vstopom v šolo. Analiza je pokazala, da ima kar 35 % otrok pred vstopom v šolo bolj ali manj resne govorne motnje, ki v nadaljevanju lahko pomenijo resno oviro za uspešen štart v šoli.

Učni uspeh je že kar standardno zelo dober. Le nekaj učencev in učenk ni doseglo zahtevanega znanja, ki je pogoj za napredovanje. Kljub temu pa učitelji le nismo povsem zadovoljni z doseženim. Prevečkrat smo se srečevali s problematiko kvalitete znanj in spretnosti za katere menimo, da so pomembne in predstavljajo temelj za solidno nadgrajevanje tistih vsebin, ki jih bodo učenci uporabljali bodisi v višjem razredu ali v srednjih šolah. Tako je preveč kampanjskega učenja, ki je pogosto skoraj edini način učenja. V pristajanje na to nas silijo po eni strani normativne ureditve in razni »popustki«, ki jih izsilijo učenci, pogosto tudi starši. Tako je znanje nepopolno, površno, učenci pa so z njim zelo hitro zadovoljni. To je pomembno zlasti pri temeljnih znanjih kot so osnovne matematične operacije, branje, pisanje, govorno izražanje. Kvaliteta vseh teh spretnosti je ključna za obvladovanje drugih področij, ki zahtevajo razumevanje sporočil, navodil, sprejemanje logičnih zaključkov. Interna raziskava je pokazala, da je bralna pismenost pri učencih in učenkah šibka, da se v primerjavi s preteklimi obdobji slabša. Pomena vsega tega se v šoli dobro zavedamo, o tem smo se pogovarjali s starši in jih skušali pridobiti za podporo in sodelovanje. To je ključno, če hočemo trend na tem področju v prihodnje spremeniti. To je izziv za naslednje šolsko leto.

Mnogi učenci so sodelovali na razno raznih **tekmovanjih v znanju** in dobili bronasta in srebrna priznanja, ena učenka pa tudi zlato Cankarjevo priznanje za znanje slovenskega jezika. Izrazito dejaven je bil **mladinski pevski zbor**, ki je na mednarodnem tekmovanju v Bratislavi dosegel bronasto priznanje, na medobčinskem tekmovanju pa so dobili vstopnico za sodelovanje na državnem tekmovanju pevskih zborov. **Dramsko recitatorska skupina** je sodelovala skupaj s pevskimi zbori na številnih šolskih in izven šolskih prireditvah, za zaključek pa pripravila še uprizoritev gledališke pred-

stave Obtoženi volk. **Debaterske ekipe** so bila uspešne na državnem tekmovanju, **učenci turističnega podmladka** so na državnem tekmovanju dobili zlato priznanje za projekt France po naše.

Športno področje se je z novimi pogoji, na katere smo se dodobra navadili, lepo uveljavilo z nekaj novimi dejavnostmi. Tako so poleg standardnih odbojke in košarke začele in se dodobra umestile v življenje in delo šole dejavnosti kot so karate, športno plezanje, športna gimnastika pa tudi plesne dejavnosti in balet. Vesel sem prizadevanja učiteljev in učiteljic, ki spodbujajo učence k tekmovanju za NAI športnika in NAI športnico ter še za NAI športni razred, pa tudi akcij v okviru projekta Zdrav življenjski slog, v okviru katerega je bila izvedena vrsta dejavnosti v času počitnic in sobot. Tudi šolskega teka se je udeležila večina učencev in učenk predmetne stopnje. Zanimivo je, da smo ob preverjanju plavanja ugotovili zastoj. Učenci so slabi plavalci, nimajo moči za daljše razdalje, slabi so v tehniki plavanja. Ugotavljamo, da bazenska okolja ne spodbujajo takih tehnik in spretnosti, s katerimi bi lahko preplavali daljše razdalje.

Ravnatelj in predstavniki 5. b in 8. a s pokalom za osvojeni naslov NAI športnik razredov. Posamezno so naslov NAI športnikov in NAI športnic osvojili Sara Šlammnik, Jakob Robič, Lana Vauhnik in Tom Žurga.

Na **vzgojnem področju** bi si želeli več odgovornosti na strani učencev, več odgovornosti za dano besedo in zlasti več občutljivosti za težave svojih sošolcev. Treba jih je znova in znova spodbujati in jim pomagati, da te spretnosti razvijajo. V tem smislu so se dobro umestile v šolski program aktivnosti šolskega sklada – za sklad skrbi upravni odbor – v okviru katerih je bila izvedena papirna akcija, zbiranje zamaškov, praznih kartuš in prostovoljno zbiranje finančnih sredstev. Iz šolskega sklada se financirajo dejavnosti namenjene učencem. V tem

letu je bilo kar nekaj donacij, s katerimi so donatorji šestim učencem omogočili brezplačno letovanje na morju. Zahvala gre neimenovani občanki, podjetju MIK Celje in organizacijama RK in DPM Jesenice – Žirovnica.

Za konec pa še tole. Vsi skupaj se veselimo tudi pridobitev, ki v materialnem smislu izboljšujejo pogoje za delo in urejenost šolskega okolja. Letos je bila taka pridobitev pokrita učilnica na prostem z urejeno okolico, ki so jo otroci vrtca in učenci šole takoj posvojili. Tudi nova igrala za najmanjše, ki jih je v zadnjih letih v vrtcu vse več, so bila zelo dobrodošla. Težko pa je gledati posledice vandalizma, ki ga posamezniki povzročajo brez razloga. Težko je brati tudi anonimke posameznikov, ki ne premorejo poguma, da bi se o problemih in dvomih, če jih zaznajo, pogovorili iz oči v oči.

Dobro vem, da so dobri rezultati, ki smo jih dosegli v vrtcu in šoli, plod vseh, ki smo vpleteni v vzgojni in izobraževalni proces. To pa so otroci in učenci, njihove vzgojiteljice v vrtcu ter učiteljice in učitelji v šoli ter starši, ki svoje otroke spodbujate in jim pomagata, da dosežejo cilje in rezultate, ki so jih sposobni doseči. Ti niso samo šolski, so tudi na področjih športa in glasbene šole, kjer naši učenci v velikem številu tudi sodelujejo. Za vse te rezultate jih velja iskreno pohvaliti in jih tudi v bodoče spodbujati k delu. Verjamem, da je to delo včasih trdo, da ga je veliko, da včasih rojeva tudi odpor. Toda, ko ga dobro opravimo, smo zadovoljni. Naj bodo zato počitnice namenjene aktivni sprostitvi in nabiranju novih, lepih in prijetnih doživetij.

Priznanja najboljšim

Dvanajst učencev je šolanje na OŠ zaključilo še posebno uspešno. Nina Čuk, Rok Lužnik, Špela Medja, Adrijana Šučur, Janja Tavčar, Nina Tavčar, Polona Toman, Gašper Anderle, Ema Češek, Tamara Kovač, Eva Poklukar in Ema Sikošek so prejeli priznanja in knjižne nagrade za odličnost v vseh devetih letih šolanja. Polega ravnatelja Valentina Sodje je priznanja in nagrade najboljšim na valeti podelil tudi župan Leopold Pogačar.

Slovakia cantat 2012

Mladinski pevski zbor naše šole se je udeležil 6. mednarodnega zborovskega tekmovanja Slovakia cantat, ki je potekalo v Bratislavi od 26. do 29. aprila.

Odbor tekmovanja je za nastop izbral 42 zborov iz 13 držav: Rusije, Slovenije, Turčije, Italije, Estonije, Norveške, Finske, Švedske, Hrvaške, Srbije, Češke, Madžarske in Slovaške. Vsak zbor je lahko sodeloval tako

na tekmovanju kot tudi na koncertnih nastopih v dvorani Klarisky ali v dvorani Moyzes. Naš zbor je v Bratislavo prispel v popoldanskih urah prvega dne festivala in se zvečer udeležil otvoritvenega koncerta v dvorani Klarisky. Drugi dan smo začeli z vajo že ob pol osmih zjutraj in se nato odpeljali na tekmovanje v center Bratislave. Ni nam bilo lahko nastopiti pred prazno dvorano. Naši poslušalci so bili namreč le trije ocenjevalci in direktor festivala g. Milan Kolena.

Popoldne nas je čakal še en nastop v dvorani Klarisky, kjer smo se predstavili s krajšim programom, nato pa poslušali še nastope ostalih zborov iz drugih držav. Zadnji dan smo namenili ogledu Bratislave, nakupovanju spominkov in prijetnemu posedanju na soncu. Vse dni smo imeli namreč visoke poletne temperature.

Na večerni podelitev priznanj, ki je potekalo na mestnem trgu, smo bili zelo glasni in prepoznavni. Med ljudi smo delili propagandno gradivo o naši deželi in veselo paradirali s slovensko zastavo.

Najlepša hvala gospodu ravnatelju, mag. Valentinu Sodji, ki nam je ponudil in omogočil ta izziv, nato pevcem za osvojeno bronasto priznanje, njihovim staršem za podporo in tudi finančno pomoč ter našim donatorjem, brez katerih Bratislave ne bi bilo. Hvala tudi skladatelju Egiju Gašperšiču, ki je prispeval priredbo pesmi Stoji učilna zidana, ter dirigentu in pianistu Marku Hribniku in njegovi ženi Maši Hribnik, ki sta posebej za nas napisala priredbo pesmi Tenenaj, Tenenaj Rezijankica.

Na koncu hvala še solistkama Nini Štular in Adrijani Šučur. Zadnja je tudi »kriva« za čudovito koreografijo k pesmi Adiemus, skladatelja Karla Jenkinsa.

Slavica Magdič, Metka Magdič, Vanja Zuljan in Ana Klemenc ter 25 pevk in 1 pevec

Glasbeniki navdušili na zaključnem koncertu

10. maja so učenci Glasbene šole Jesenice – oddelka Žirovnica pripravili zaključni koncert ob koncu šolskega leta, tokrat prvič v plesni dvorani osnovne šole. Koncert je v dvorani dobro zazvenel in učenci so navdušili s svojim igranjem.

Nastopili so učenci kljunaste flavte, flavte, klarineta, trobente, kitare, harmonike, citer in violine. V dvorani ni klavirja, niti ni možen prevoz klavirja iz glasbene učilnice, tako žal nismo slišali učencev pianistov. Za korepeticije smo si pomagali s prenosnim električnim klavirjem. Učenci so se predstavili v solistični igri in komornih skupinah. Če bi v prihodnosti omogočili

Nika Zušan, Lucija Čop, Aljaž Borič, Natalija Čilenšek in Nada Komnenič

prevoz klavirja iz učilnice v plesno dvorano, bi se lahko plesna dvorana uporabljala tudi za koncerte, saj ima prostor dobro akustiko. V oddelku Žirovnica uspešno delujeta tudi dve skupini baletnega oddelka.

V mesecu juniju sta violinistki **Nika Zupan** in **Lucija Čop** pod mentorstvom prof. Natalije Šimunović Cilenšek pripravili samostojen recital. Na klavirju ju je spremljala Nada Komnenič. Mladi violinistki sta navdušili publiko, čeprav igrata violino šele četrto leto. Obe sta tudi nepogrešljivi članici godalnega orkestra. Nika Zupan ima za seboj uspešno tekmovalno, na regijskem je dosegla zlato priznanje in bronasto plaketo na državnem tekmovanju. Lucija uspešno igra v klavirskem triu. Obe uspešni mladi glasbenici lahko poslušamo tudi na CD-ju GŠ Jesenice, ki ga je šola izdala ob 65-letnici delovanja. Violinistki sta na recital povabili kitarista Aljaža Boriča, ki je skupaj z Niko zaigral Paganinijeve Ljubezenske duete.

Martina Valant

Začutimo naravo

V vrtcu pri OŠ Žirovnica smo v letošnjem šolskem letu od jeseni do poletja opazovali, spremljali, čutili naravo v naši neposredni okolici z izvajanjem projekta **Začutimo naravo**. Čeprav je otroško okolje omejeno na majhen del sveta, v katerem se otroci gibljejo, je lahko ta majhen del neizmerno pisan in zanimiv.

Za otroka, ki je pravi mali raziskovalec brez ovir in predsodkov, je čas, preživet zunaj, izrednega pomena. Nobena igrača, še tako dovršena, ne more stimulirati več čutov hkrati, kot to naredi narava. In ni trenutka v naravi, ki bi bil enak prejšnjemu ... Kateri ptič je elegantno preletel nebo in se usedel na bližnjem cvetočem divjem kostanju, le kam se je skrila mali hrošček, se je zlomila vejica na drevesu ... Vse te podrobnosti dovoljujejo precizen razvoj naših čutov, ki so ključnega pomena za sprejemanje in odzivanje na najrazličnejše dražljaje iz okolja, ki smo jim tekom življenja izpostavljeni.

Ker se naš vrtec nahaja v pravem osrčju narave, kjer so nam za opazovanje na voljo različna življenjska okolja (travniki, gozdi, mlaka) in s tem tudi raznolikost organizmov, smo to s pridom izkoristili in se skušali kar najbolje povezati z naravo in njenimi cikli. Opazovali smo njeno spreminjanje skozi letne čase, se pogovarjali o živalstvu in rastlinstvu, peli pesmice, brali pravljice, deklamirali, predvsem pa smo otrokom dovolili prosto gibanje zunaj, kjer so se svobodno igrali, raziskovali in izražali svojo kreativnost, saj v naravi pravila niso tako toga in določena kot to velja za urbano okolje.

Za konec smo iz materialov, ki smo jih tekom leta pridno nabirali na naših pohodih, pripravili čutno pot, sestavljeno iz desetih po-

staj. Vsa konstrukcijska dela pri pripravi poti je prevzel naš hišnik Janez, ki mu gre prav posebna pohvala. S svojo domiselnostjo in iznajdljivostjo je reševal težave, ki so se nam vzgojiteljicam in otrokom pojavljale pri izdelavi poti. Zahvala pa gre tudi ravnateljici, ki nas je skozi vse leto spodbujala, sodelovala z idejami in nam stal ob strani.

S preizkušnjo čutne poti smo prijetno popestrili naše zaključno druženje s starši in se brezskrbni, povezani z naravo, podali v poletje. A v naših glavah še vedno odzvanja verz iz zaključne pesmi: »Pojdimo zdaj na travo, začutimo naravo!«

Martina Hribovšek

Trening varne vožnje s kolesi z motorjem in Jumicarjem

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Žirovnica je v soboto, 16. junija, pred Osnovno šolo Žirovnica izvedel preventivno akcijo trening varne vožnje s kolesi z motorjem.

Da je preventivna akcija lepo uspela, je poleg številnih obiskovalcev poskrbelo tudi lepo vreme, ki je privabilo kar nekaj motoristov in otrok. Preizkusili so svoje sposobnosti koles z motorjem na pripravljenem poligonu, nekateri so pod budnim očesom policijskega inštruktorja in inštruktorja Avtošole B&B naredili prve korake v svet varne vožnje. Za osnovnošolce smo ob tej priložnosti pripravili Jumicar, kjer so se otroci lahko na pripravljenem poligonu preizkusili v spretnostni vožnji z avtomobilčki in spoznavanju pravil cestnega prometa.

V času akcije je vodja policijskega okoliša Policijske postaje Jesenice predstavil opremo, ki jo uporabljajo pri svojem delu, Avtošola B&B in AMD Žirovnica pa svojo dejavnost. Medobčinski inšpektorat in redarstvo je predstavil njihovo opremo in prisotne seznanil z njihovimi pristojnostmi. Svoje vozilo in opremo so razkazali tudi gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Zabreznica. Prisotne je s svojo dejavnostjo seznanil Jani Zemlja (Vulkanizertvo Zemlja), ki je otroke opremil z odsevnimi brezrokavniki.

Na akciji so nas obiskali tudi motoristi, ki so prišli iz žeganja, ki je potekalo pri cerkvi sv. Radegunde na Bregu. Kot zanimivost je Ivo Zupan pokazal, kako se v primeru nesreče z zrakom napihne zaščitni brezrokavnik za motoriste.

Glede na odziv in komentarje je izvedena akcija dosegla svoj namen. Pri pripravi in izvedbi so sodelovali: SPV občine Žirovnica, AMD Žirovnica, Medobčinski inšpektorat in redarstvo, Policijska Postaja Jesenice, Postaja prometne Policije Kranj, gasilci PGD Zabreznica, Avto šola B&B, Zavarovalnica Triglav, Občina Žirovnica, Osnovna šola Žirovnica. Občina Žirovnica se za uspešno izvedbo akcije zahvaljuje vsem sodelujočim in obiskovalcem.

Helena Čadež

Ajda – priložnost za kmete in čebele

Čebelarstva zveza Slovenije spodbuja sejanje ajde, ki je na naših poljih skoraj pozabljena kultura, a njen pomen v prehrani znova pridobiva na vrednosti. Povečano povpraševanje po ajdi lahko pomeni tržno priložnost za slovenske kmete, cvetenje ajdovih polj pa boljše možnosti za preživetje čebel.

Polje ajde pod Stolom. Foto: Miran Dolar

Uporaba ajde v prehrani

O ajdi nam babice lahko veliko povedo. Starejši čebelarji se z nostalgijo spominjajo časov, ko so čebele prezimovali ob ajdovem medu in tudi starejši potrošniki medu pogosto povprašujejo po njem. Včasih je imela ajda pomembno vlogo v naši prehrani, a ajdov kruh, žgance, štruklje ... so zamenjale moderne jedi. Danes se s širjenjem zavesti o zdravemu načinu življenju na naše mize vrača tudi ajda. Ta rastlina namreč blagodejno vpliva na organizem, priporočajo jo za boljši krvni obtok in boj proti raku.

Ajda in kmetijstvo

Povpraševanje po jedeh iz ajde je v porastu, odkupovalci ajdovega zrna in ajdove moke v Sloveniji pa so v zagati, saj jo pridelamo bore malo, tako jo morajo večinoma uvoziti. Ali je torej sejanje

ajde odlična tržna niša za slovenskega kmeta? Zelo verjetno. Ajda je za gojenje nezahtevna, raste na siromašnih tleh, uporabimo jo lahko za poletno ozelenitev njivskih površin. Kot predposevek dobro prenaša večino poljščin, ki jih pridelujemo pri nas, tako po pravilu glavnega pridelka lahko posejemo ajdo. Na ta način se rešimo plevela, pa še dobiček od setve ajde imamo. Pridelek je seveda odvisen tudi od vremena, lahko pa se zgodi, da s setvijo ajde zaslužimo celo več kot z glavnim posevkom.

Ajda in čebele

Če bi ajdo sejali v večji meri, bi imeli koristi vsi: potrošniki, kmetje in čebelarji. Medovite sorte ajde so za čebele izredno pomembne. Čebelarji poročajo predvsem o dobrem medenju sorte Čebelica in Bamby. Ajda cveti v obdobju, ko v naravi ni obilnih virov medicinske in cvetnega prahu, zato je še posebej dragocena. Avgusta in septembra spodbuja matice k zaleganju, hkrati pa si čebele na ajdi lahko naberejo del zimske zaloge. Tako bi s sejanjem ajde pripomogli k ohranjanju čebel in posredno k ohranjanju okolja, saj bi se brez čebel hitro porušilo ravnovesje v naravi.

Čebelarstva zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu v letošnjem letu organizira projekt »Promocija sajenja medovite ajde in uživanje izdelkov iz ajde«, s katerim želi širšo javnost spodbuditi k uživanju izdelkov iz ajde, pridelovalce pa k sajenju te rastline. Akcijo podpira tudi združenje pekarjev in mlinarjev. Storimo nekaj za svoje zdravje, uživajmo ajdove izdelke z medom, spodbudimo naše pridelovalce hrane k sajenju te rastline. Pri tem pa nas lahko greje tudi zavest, da smo s pomočjo ohranjanja čebel in čebelarstva storili nekaj dobrega za okolje, v katerem živimo.

Andreja Kandolf, svetovalka specialistka na področju varne hrane

Ajdovi štruklji z različnimi nadevi

Testo

50 dag ajdove moke (ali 30 dag ajdove in 20 dag bele moke) in potrebno količino malo osoljenega kro-pa (približno 4 dcl).

Nadevi

Orehov: 25 dag zmletih orehov ali lešnikov, eno jajce, 2 dcl kisle smetane, 2 žlici drobtin, ščepec soli, 2 žlici akacijevga medu in dišave – pol žličke mletega cimeta, ščepec nageljnih žbic, mletega ingverja in kardamoma

Skutin: 50 dag dobre odcejene skute, 2 dcl kisle smetane, 2 rumenjaka, sneg iz dveh beljakov in 2 pesti drobtin

Orehovo-jabolčni: enake sestavine kot za orehov nadev in še 4 naribana jabolka

Ocvirkov: segreti ocvirki z malo masla

Zabela

10 dag masla in 6 žlic drobtin

Priprava

Ajdovo moko ali mešanico obeh mok poparimo s kropom. Ko se zmes ohladi, zamesimo gladko testo. Testo razvaljamo približno 3 mm debelo v pravokotno obliko prtiča. Prtič splaknemo z mrzlo vodo, ga razgrnemo po mizi in malo posujemo z drobtinami. Zmešamo vse sestavine za nadev. Nadev mora biti lepo razmazljiv. Namažemo ga na testo. Testo po dolžini zvijemo in zavijemo v prtič. Štrukelj v prtiču damo kuhati v malo osoljen krop. Kuha naj se počasi, od pol ure do tričetrt ure, odvisno od debeline štruklja. Znak, da je štrukelj kuhan je, da se v kropu malo dvigne od dna posode. Kuhan štrukelj odcedimo, odvijemo in narežemo na 2 cm debele kose. Zabelimo ga s stopljenim maslom in drobtinami. Najbolje je, da štrukelj postrežemo takoj. Poleg orehovega in orehovo-jabolčnega štruklja ponudimo rjavi trsni sladkor za posip in po želji mlet cimet, ki je znano zdravilo proti sladkorni bolezni. Orehov štrukelj lahko pripravimo tudi nesladek – brez medu v nadevu in brez sladkorja za posip. Nesladkane orehove in sirove štruklje ponudimo s kislim ali sladkim zeljem, mlečnimi napitki ali s solato. Ajdove štruklje z ocvirki, ki naj bodo kar debelo posuti, ponudimo kot samostojno jed s kislim zeljem ali pa kot prilogo k mesnim in zelenjavnim jedem. Štruklje lahko tudi zamrzujemo, najbolje še surove, ko so zaviti v prtič, pred uporabo pa jih skuhamo in zabelimo. Vse štruklje lahko tudi spečemo namesto skuhamo.

Jelka Koselj

Dan odprtih vrat slabo obiskan

Čebelarji ČD A. Janša Breznica pripravili dan odprtih vrat. Čebelarški center v Lescah pridobitev tudi za žirovniške čebelarje.

Razstava čebelarskih pripomočkov

Poroča predsednik društva Franc Pfajfar.

Z dnevom odprtih vrat 15. junija v Čopovi hiši smo se pridružili vseslovenski akciji čebelarjev z željo, da bi javnosti, predvsem pa mladim, prikazali vsa opravila, ki jih čebelar mora opraviti, da ohrani zdrave čebele in ob koncu sezone iztoči primerno količino medu. Pripravili smo manjšo razstavo čebelarskih pripomočkov, Stanko Noč je vodil ogled šolskega čebelnjaka in Konrad Ozebek je predstavil čebelarjenje z nakladnimi panji. Večer poprej je v Čopovini predaval priznan apiterapevt dr. Franc Grošelj, z nastopom okteta Sosedje in Joža Jalna pa smo počastili spomin na Antona Janšo. Nastopajočim se iskreno zahvaljujemo.

V društvu smo poskrbeli za dobro obveščanje o dogodku preko medijev, posebej smo obvestili DU Žirovnica in Osnovno šolo Žirovnica, a čebelarji smo močno razočarani nad slabim obiskom. Poleg dveh manjših skupin pri čebelnjakih smo našli le 5 obiskovalcev, veseli pa smo bili prisotnosti župana Leopolda Pogačarja in direktorice ZTK Maje Zupan. Kaže, da je med sicer zelo iskana naravna dobrina, kako se pridela, pa potrošnike ne zanima. Čebelarji bomo tudi v bodoče s svojo aktivnostjo delovali v prid čebelarstva in seznanjanja javnosti o pomenu čebele v naravnem okolju.

Čebelarški center v Lescah

bosta delovali Javna svetovalna služba v čebelarstvu in Čebelarska zveza Gorenjske, vsi obiskovalci pa so vabljeni k ogledu razstavno-prodajnega salona v pritličju. Center je bil zgrajen s pomočjo evropskih sredstev, eden izmed soinvestitorjev je bila tudi Občina Žirovnica. Prepričan sem, da je izgradnje centra pridobitev za čebelarje, pomembno pa je da bo upravljavalec imel posluh za potrebe čebelarjev.

Franc Pfajfar

Zaščita pred soncem

Koža je ovoj, ki obdaja telo, in ima zelo pomembno zaščitno vlogo. Ker je ozonska plast resno poškodovana, je pretirano izpostavljanje sončnim žarkom lahko zelo nevarno, v normalnih okvirih pa ima sonce pozitivne vplive na naše zdravje.

Pred sončenjem je priporočljivo uživati živila, ki vsebujejo večje količine beta-karotena, kot so na primer korenje, melone, marelice in buče, pred in med sončenjem pa zaužijmo veliko tekočine. Kožo je treba počasi navajati na sonce. Uporaba preparata z visokim zaščitnim faktorjem je obvezna. Zavedati se moramo dejstva, da je koža izpostavljena vplivu sonca tudi na poti v službo, na sprehodu, na vrtu, torej med vsakodnevnimi opravili. Prav je, da se namažemo približno trideset minut pred izpostavljanjem soncu. Posebej zaščitimo dele, kjer je koža zelo tanka, kot so na primer ustnice, veke, ušesa, nos, ličnice, ramena, dekolte. Na kopanju se namažemo vedno, ko pridemo iz vode, priporočljiva so tudi vodoodporna zaščitna sredstva. Če ne plavamo, se namažemo vsake dve do tri ure. En nanos ne štiti ves dan! Prav tako je pomembno, da se po sončenju namažemo z vlažilno, hranilno kremo ali na primer z mlekom s pantenolom.

SPF (sun protecting factor) ali ZF (zaščitni faktor) je približna vrednost, ki pove, kolikokrat dlje smo lahko izpostavljeni soncu, kot če bi bili nezaščiteni. Na primer UVA 15 za petnajstkrat poveča sposobnost samozaščite pred žarki UVA. Še posebej moramo biti pozorni, kadar izbiramo izdelke za otroško kožo. Na splošno naj bi ti vsebovali čim manj dišav in konzervansov, saj se na ta način še zmanjša možnost preobčutljivostne reakcije.

Kremo, ki nam je ostala od prejšnjega leta, preverimo. Neuporabna ima spremenjen vonj in je zrnata.

Ljudje, ki naj bi se dosledno izogibali soncu, so osebe svetle polti, rdečelas, pegasti, osebe s številnimi pigmentnimi znamenji ter tisti, ki so alergični na sonce. Pri njih se na koži, ki je bila izpostavljena soncu, pojavi rdečkast, srbeč izpuščaj.

Če vas opeče, si kožo hladite z jogurtom, hladilnimi mazili, vlažilnimi kremami. Počivajte v temnejšem prostoru in pijte dovolj tekočine. Zdravniško pomoč poiščite v primeru bruhanja, slabega počutja in povišane temperature.

Posledice pretiranega sončenja se lahko pokažejo šele čez leta. Nepravilna izpostavljenost povzroči nastanek gubic, izsuši kožo, prispeva k prezgodnjemu staranju kože in povečuje tveganje za nastanek kožnega raka. Približno 90 % karcinomov nastane zaradi škodljivega delovanja sončnih žarkov. Škodljivi vplivi UV žarkov se kopičijo v kožnih celicah. Celice seštevajo povzročeno škodo, ki je lahko velika, tudi če nismo opečeni. Posledice lahko postanejo vidne šele čez desetletja in tedaj škode, žal, ni mogoče popraviti. Najbolj nevaren je maligni melanom. Število ljudi, ki zbolijo za malignim melanomom, se vsakih deset let približno podvoji.

Dojenčkov, mlajših od šest mesecev, in majhnih otrok ne izpostavljajte neposrednim sončnim žarkom. Izpostavljenost soncu v otroških in mladostniških letih je najpomembnejši dejavnik tveganja za nastanek malignega melanoma. Če pa se sončnim žarkom ne morete izogniti, otroka zaščitite s preparatom, ki ima ZF vsaj 15, a ne več kot 30 (zaradi možnosti fototoksičnih reakcij in alergij).

Najbolje je, da ne hodimo na sonce med 10. in 16. uro oziroma v času, ko je naša senca krajša od telesa. Zgodnje jutranje sonce, takoj po sončnem vzhodu, s temperaturami pod 18°C je še posebej zdravilno.

Zelo priporočamo uporabo zaščitnih sončnih očal, ki imajo široke oziroma velike okvirje ter ustrezna stekla, in če je možno, pokrivala za glavo. Oblačila naj bodo ohlapna, z dolgimi rokavi in hlačnicami, najboljše v beli barvi.

Tamara Heraković, dr. med., spec. dermatovenerolog

POŽIG MOSTOV V MOSTAH PRI ŽIROVNICI

Po nemškem napadu na Jugoslavijo 6. aprila 1941, so bili na Jesenicah prvi okupatorji Italijani. Na Jesenice so vkorakali 11. aprila 1941. Umikajoča se jugoslovanska vojska je za seboj rušila mostove, predore ter tako zavojevalcu oteževala prodor v našo deželo. Porušena sta bila tudi oba mostova v Mostah, tako cestni kot železniški. Akcijo so opravili minerci Dravske divizije. Oblast so Italijani po desetih dneh predali Nemcem in pričelo se je prisilno ponemčevanje. Nemci so izganjali intelektualce, krajevne table menjavali z nemškimi napisi, uvajali nemške šole, preseljevali zavedne Slovence itd. Mudilo se jim je tudi z obnovo obeh mostov, saj je bila prekinjena glavna povezava med Gorenjsko in Italijo ter Avstrijo. Namesto železne konstrukcije železniškega in kamnitega oboka cestnega mostu so Nemci naredili nadomestna lesena mostova.

Moste okoli leta 1907. Zbirka Januša Šivica

»Ne bo nas več tujčin teptal, ne tlačil nas krvavo; naš rod bo tu gospodoval, naš jezik, naše pravo!«

To so besede Simona Gregorčiča, zapisane na partizanskem letaku, ki ga hranim v svoji zbirki. Tovrstna gesla so v času nemške okupacije povezovala zavedne prebivalce današnje Slovenije v boju proti okupatorju. Krepila se je narodna zavest, tudi ljudi v vaseh pod Stolom. Z nastankom Osvobodilne Fronte v Ljubljani 27. aprila 1941, so tudi akcije partizanov začele dobivati večji pomen. Odpor je postal bolj organiziran, prav tako pa so se začeli množično oboroževati. Nekaj orožja so zaplenili okupatorju, nekaj ga je še ostalo iz Kraljevine Jugoslavije in tudi iz prve vojne, v kateri so naši predniki služili večinoma na strani Avstro-Ogrske.

V naši okolici je deloval 1. bataljon Gorenjskega odreda ali Cankarjev bataljon, ki je bil ustanovljen 5. avgusta 1941 na Vodiški planini. Bataljon sta sprva sestavljali le Jeseniška in Jelovška četa.

Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet je 4. aprila 1942 izdalo načrt o ustanovitvi odredov, ki so se povezovali v tri grupe odredov: I. grupa je delovala na Gorenjskem, II. na Štajerskem in III. na Dolenjskem. I. grupa odredov je bila sestavljena iz Gorenjskega, Kokrškega in Koroškega odreda. Gorenjski odred je izvajal akcije po vsem ozemlju Gorenjske na desnem bregu Save, v skladu z ukazom Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet I. grupe odredov.

Obnova mostu, potem ko so ga leta 1941 porušili minerci Dravske divizije. Zbirka Januša Šivica

Vlak na obnovljenem mostu. Zbirka Januša Šivica

Komandant Gorenjskega odreda je bil Jože Gregorčič - Gorenjc.

Cankarjev bataljon je bil spomladi 1942 reorganiziran, saj so se mu pridružili prostovoljci iz okoliških krajev in 60 borcev iz Ljubljanske pokrajine. Tako je prerasel v 1. bataljon Gorenjskega odreda, dokončno ustanovljen 20. junija 1942 na Ravneh v bližini Valvasorjevega doma. Deloval je od Mojstrane po dolini Save Dolinke do Begunj in Radovljice, jeseni 1942 pa je prešel na Jelovico. Komandant bataljona je bil Albin Žemlja - Izidor, politkomisar Matija Verdnik - Štajzi, intendant Franc Konobelj - Slovenko in bataljonski zdravnik (hkrati tudi odredni) Edvard Pohar - Brko.

Na Gorenjskem se je leta 1942 pripravljala obsežna mobilizacija in splošna vstaja. V naše konce naj bi prišla tudi II. grupa odredov na čelu s Francem Rozmanom - Stanetom, ki bi pomagala pri delni osvoboditvi Gorenjske. V skladu s tem so se pripravljale različne sabotažne akcije, ki bi razbremenile partizansko vojsko in Nemcem oteževale premike, saj so bile hajke vse pogostejše, prav tako pa tudi streljanje talcev. Jože Gregorčič - Gorenjc je odločil, da je treba porušiti mostova v Mostah. Po predhodnem enomesečnem opazovanju gibanja Nemcev, njihovih postojank in okolice mostov, so v štabu določili datum požiga. To je bila noč s 26. na 27. junij 1942. Požig mostov je bil skrbno pripravljen. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da je bila akcija izredno tvegana. Prva četa je bila določena za požig mostu, druga za zavarovanje bližnje okolice, tretja pa za zavarovanje v smeri Jesenic. Pet minut pred polnočjo je nebo nad Mostami zažarelo, ogenj pa je uničil oba mostova. V akciji je sodelovalo približno 130 borcev, ki so se brez žrtev umaknili v gozdove. Partizani so zastavljeno nalogo uspešno opravili, kar je razvidno tudi iz sporočila komandanta Gorenjca štabu II. bataljona, 30. junija 1942.

V sporočilu pravi, da je akcija stoodstotno uspela, saj sta bila uničena tako cestni kot železniški most in s tem promet za dlje časa prekinjen. Ves promet med Jesenicami in Ljubljano je bil ustavljen za 20 dni. Nemci so že pred požigom mostov opazili krepitev partizanskega gibanja, o čemer je le dan pred požigom poročal okrožni vodja žandarmerije Radovljica, Daseböck, v Celovec.

Nemški poveljniki na prizorišču akcije.
Fototeka Gornjesavskega muzeja Jesenice

1. julij 1942

Kot povračilni ukrep za požgana mostova so Nemci v ranih jutranjih urah k pogorišču obeh mostov pripeljali 29 talcev. Dvema se je v tovornjaku med vožnjo iz begunjskih zaporov uspelo rešiti vezi in sta skočila čez kamnito ogrado. Pobeg je uspel le enemu, drugega pa so Nemci ujeli in ga po mučenju ubili. Tistega jutra je bilo tako ustrelenih 28 talcev. Talec, kateremu je pobeg uspel, je bil Karel Perdih-Žar.

Očividec J. F. iz Most se je tistega sredinega jutra spominjal z naslednjimi besedami: »Z zvezanimi rokami na hrbtu so šli nekateri s sklonjenimi glavami na morišče, drugi pa je zopet dvignil glavo in pogledal na vrhove gorenjskih velikanov, ki so jih pravkar objeli prvi sončni žarki tega strahotnega jutra. Samo globoko je vsak vzdihnil, prsi so se mu napele in sledili so drug drugemu na morišče. Tam pa so krogle vrtale prsi. Zadnjikrat pred smrtjo je s hrbtom obrnjen proti Stolu, še v zavesti, da je popolnoma nedolžen, pomislil ta ali oni na starše, ženo, otroke ...«

Kljub nemškemu maščevanju je potrebno priznati, da je akcija partizanov zadala Nemcem precejšen udarec in sodi med najbolj uspešne diverzije ne samo na Gorenjskem, temveč tudi v Sloveniji. To potrjuje tudi dejstvo, da so si posledice požiga prišli ogledati najvišji voditelji gestapa, policije in nacističnih organizacij generalpolkovnik Kurt Daluge, višji vodja SS in policije v XVIII. okrožju Erwin Rösener ter poveljnik redarstvene policije Alpenland, generalmajor Karl-Heinrich Brenner.

Epilog

Hitlerjev odziv na delovanje odporiških gibanj je bil Odlok noč in megla. To je pomenilo, da je bilo za Nemca, ki so ga ubili partizani, v povračilo ubitih 100 Jugoslovanov in za ranjenega Nemca 50. V skladu s tem Hitlerjevim navodilom je načelnik vrhovnega poveljstva vojske, Wilhelm Keitel, izdal smernice za pregon kaznivih dejanj ali dejanj proti okupacijskim silam na zasedenih ozemljih. Ena izmed njih je bila tudi streljanje talcev.

Po mednarodnopravnih pravilih so represalije dovoljene, v kolikor niso nesorazmerne predhodni kršitvi prava ter ne vsebujejo nečloveških ali nemoralnih dejanj. Represalija se mora končati, ko se kršenje prava preneha. Mednarodno veljavno pravo pod pojmom represalija razume ukrepe samopomoči, s katerimi se lahko odgovori na storjeno kršitev mednarodnega prava. Mednarodne prepovedi usmrtitve talcev ni bilo, so celo dovoljene, kar je ugotovilo tudi mednarodno vojaško sodišče v Nürnbergu.

Upamo lahko le, da se opisano dejanje ne ponovi nikoli več, pretekli dogodki pa naj nam bodo v poduk in opomin.

Januš Šivic

Razglas o ustrelenih talcih. Zbirka Januša Šivica

Januš Šivic iz Most je študent Fakultete za varnostne vede. Prva in druga svetovna vojna sta predmet njegovega zanimanja in zbirateljstva že vrsto let, še posebej dogodki v Mostah in okolici. Hrani zbirko vojaških predmetov, predmetov iz domačih vasi in bogato zbirko fotografij ter razglednic iz preteklosti Most. Trenutno piše magistrsko delo na temo Zbiranje varnostnih podatkov za požig cestnega in železniškega mostu v Mostah, dne 26. 6. 1942

Monštranca, Sveča, Kelih – namig za prečenje plazov v Stolu – drugič

Tokrat vas vabim na izlet v »posvečen hram«. Da ne bo pomote! Nikogar ne silim v svete kraje. Ta izraz se mi je zdel pravšnji, ker nas bodo na naši poti spremljala imena, ki dišijo po svetosti.

Zadnjič smo raziskovali osrednji del pobočja Stola. Tokrat pa nas bo tura vodila čez pobočja Stola proti Rjavim pečem. Kaj bomo doživeli tokrat? Pustimo se presenetiti! Ob primernem vremenu nam razgledi na deželo seveda ne uidejo. Bo pa zagotovo kakšen gams več. In zato velja tudi tokrat enako opozorilo kot za prejšnjo turo. Bodimo spoštljivi do narave in prijazni do živali. Vzemimo si čas, postojmo, prisluhnimo in opazujemo.

Možnosti imamo dve. Peš iz Završnice do Valvasorjevega doma in naprej po markirani poti na Stol, za kar bomo potrebovali slabi dve uri. Ali pa vožnja do Valvasorjevega doma in naprej peš, kar nam skrajša čas hoje za eno uro.

Na nadmorski višini okrog 1470 m se odcepi v levo dobro vidna steza. Če smo vsaj malo pozorni, je skoraj ne moremo zgrešiti, saj je edina na tem delu poti.

Tukaj se začne prijeten del naše ture. Hoja ni naporna, saj smo z vzponi opravili že v prvem delu. Najprej prečimo plaz Kelih (po domače tudi »Tabernakelj«, ki ima romanski oz. latinski izvor in pomeni »majhna hiša, koč«,), nato sledi prečenje Sveče in na koncu še Monštranca (domačini tudi »Moštranca« - prav tako romanskega izvora iz Monstrantia). Vse ta imena, ki so v marsičem povezana s tistimi, ki so tu ustvarjali »kulturno dediščino« in še več seveda lahko najdete v knjigi Preteklost v zavetju Stola.

Po prečanju »Moštranca« smo že globoko pod Rjavimi pečmi. Steza postaja bolj razgibana zato velja popaziti na varen korak. Prihajamo tudi v objem gozda in uživanje razgledov zamenjamo z oprezanjem za kakšno gobo. Če ne prave, bomo pa sigurno našli kakšno lesno.

Na grebenu se začne pot v ključih strmo spuščati proti Ravnem. Na robu Ravni se še enkrat držimo levo in po dolinici pridemo do zgornje ceste, ki pelje od Valvasorjevega doma proti Potoški planini. Naprej lahko nadaljujemo po cesti ali pa jo prečimo in naprej po dolinici mimo bivše karavle do Valvasorjevega doma.

Tu se lahko še okrepčamo in nadaljujemo pot proti Završnici. Za nami je zopet eden prijetnejših dnevo.

Tura ni zahtevna. S primerno obutvijo bomo zanjo porabili 4 do 5 ur zmerne hoje.

Boris Madon

Plazovi na pobočju Stola

Hvalimo/Grajam

V poletni številki niti ne hvalimo niti ne grajam, z veseljem pa objavljamo fotografijo kačipota v Turško jama. Za namestitev kačipota je poskrbela Občina Žirovnica, potem ko smo v majskih Novicah grajali neprimerno označeno razpotje.

Ste v vaši okolici opazili karkoli, vredno pohvale ali graje? Sporočite nam na novice@medium.si ali pokličite 040 439 560.

Uredništvo

Planinci uradno odprli Dom pri izviru Završnice

Člani PD Žirovnica so 2. junija uradno odprli svojo planinsko postojanko v Zelenici – Dom pri izviru Završnice, ki je ena izmed trinajstih koč v pogorju Karavank.

Dom sta družno otvorila predsednik PD Žirovnica Anže Feldin in župan Občine Žirovnica Leopold Pogačar.

O »odprti sezoni« Doma pri izviru Završnice smo poročali že v lanskem letu, a uradno otvoritev je dom doživel šele junija le-

tos. Zakaj prav zdaj, je prisotnim na slovesnosti pojasnil **Anže Feldin**, predsednik društva: »Razlogi za današnjo otvoritev so vsaj trije. Najpomembnejši je ta, da se lahko »na mestu zločina« vsem prostovoljcem in sponzorjem, ki so sodelovali pri obnovi doma, zahvalimo za pomoč, drugi je ta, da enkrat uradna otvoritev pač mora biti in tretji – z današnjim dnem odpiramo vrata doma za celo sezono.«

Dom pri izviru Završnice, nekdanjo karavlo poznano kot Planinski dom Iskra oz. Dom Janeza Rezarja, je PD Žirovnica prevzelo v upravljanje od Ministrstva za obrambo leta 1996. Zapuščen objekt so v desetih letih s prostovoljnim delom temeljito obnovili in poskrbeli, da je bil uvrščen na seznam planinskih koč Planinske zveze Slovenije (PZS). Danes prijazen, urejen dom lahko sprejme in prenoči 42 obiskovalcev. Od vsega začetka se v PD, ob podpori Občine Žirovnica in PZS, trudijo za ureditev statusa doma, ki je še vedno v lasti Ministrstva za obrambo. Z nekaj sreče se v bližnji prihodnosti obeta rešitev, in sicer podpis pogodbe med PZS in ministrstvom za brezplačen najem doma za dobo 20 let. V prihodnosti bo potrebno poskrbeti tudi za čistilno napravo pri domu, popestriti ponudbo in morda zadostiti pogojem za kate-rega izmed treh certifikatov, ki jih z letošnjim letom za planinske kočice uvaža PZS: okolju prijazna koča, družinam in otrokom prijazna koča in takega okusa so planine. Omenjene certifikate je v svojem govoru na otvoritvi doma predstavil podpredsednik PZS Tone Tomše. Člani Mešane pevske skupine dr. France Prešeren – »hišni pevci v Zelenici« so lepemu številu zbranih deževen dan polepšali s pesmijo, gostitelji pa svoje goste počastili z mal'co. Dom pri izviru Završnice je torej odprt, vabljeni da ga obiščete!

Najboljši smo, ker v hribe hodimo 😊

Mladinski odsek PD Žirovnica je kot vsako leto tudi letos organiziral planinska tabora za vrtec in šolo v Domu pri izviru Završnice. Tabora se je skupaj udeležilo 34 otrok v spremstvu vodnikov.

Prvi plezalni koraki

Prvi tabor, 9. in 10. junija, je bil namenjen najmlajšim planincem. Njim je nekoliko ponagajalo vreme, vendar so si čas krajšali z igrami in predavanjem o opreми. Ob koncu tabora je vse otroke čakalo manjše presenečenje – majice, ki jih bodo spominjale na tabor.

Teden dni kasneje so se v Zelenico podali starejši otroci, učenci od 3. do 6. razreda že v petek, mlajši učenci pa so se nam pridružili v soboto. Tokrat je bilo vroče, da že dolgo ne tako. V soboto smo s starejšimi naredili krajšo turo in popoldne vsi skupaj pripravili velik kres. Pekli smo tudi hrenovke. Ogenj pa je privabil pastirico Štefi, ki nas je oštela, da smo ji razgnali čredo na vse okoliške hribe in vrhove. No, naposled je ostala z nami in bila priča pravemu planinskemu krstu. Za prave planince so bili krščeni vsi udeleženci. Ob tem so si izbrali planinska imena in dobili zapestnice. Zadnji dan tabora je že tradicionalno potekalo plezanje na bližnji steni in pa senzacionalna žičnica, s katero spusta ni želel spustiti nihče. Bilo nam je lepo in prihodnje leto se bomo zagotovo še vrnili!

Maruša Oblak

Nočna trojka 2012

Klub radovljiških študentov in Športno društvo Gibaj se prvo soboto v juliju, avgustu in septembru od 15. ure dalje vabita na turnir v ulični košarki in malem nogometu v Športnem parku Radovljica.

Po uspešno izvedenih trojkah v lanskem poletju so organizatorji razširili ponudbo in košarki dodali turnirje v malem nogometu na umetni travi. Vse to pa z namenom, da bi z različnimi športnimi dejavnostmi okrepili interes za zdravo telesno aktivnost med mladimi.

Na zaključni prireditvi 1. septembra se bodo poleg košarke in nogometa odvijala še tekmovanja v odbojki na mivki na radovljiškem kopališču in tenisu na peščenih igriščih poleg parka. Za starejše in mlajše gledalce bo organiziran bogat zabavni program. Več o Nočni trojki 2012 na www.gibaj-se.si/nocnatrojka.

Selo-Sela-Sele

Leto je naokoli in zopet smo se udeležili že 16. srečanja vasi Selo-Sela-Sele, ki je letos potekalo v Selcah pri Ronkah v Italiji.

Zjutraj smo se kot vselej zbrali pred gostiščem Osvald. Vožnja nas je v velikem pričakovanju vodila do Ljubljane, mejnega prehoda Fernetiči in končnega cilja Selze pri Ronkah. Prireditelji so nas pričakali z dobrodošlico. Z mimohodom vseh prijavljenih udeležencev, prihodom konjenice z zastavami, z igranjem obeh državnih himen, pozdravnimi govori eminentnih oseb in ob bogatem kulturnem programu, so ure kar hitro minevale. Naša športna ekipa v postavi Luka Kosmač, Primož Košir in Andrej Košir je zasedla prvo mesto v igranju igre pindul-pandul (podobno base-ballu). Kljub izredno visokim temperaturam smo preživeli še eno nepozabno srečanje. Veselimo pa se že naslednjega, ki bo v Selu pri Ajdovcu.

*Dragica Košir
Vaški odbor Selo pri Žirovnici*

Dan športa, rekreacije in zabave 2012

V začetku junija, natančneje na oblačno soboto, 9. junija, se je v Zavrhu odvijal Dan športa, rekreacije in zabave. Organizatorjem TVD Partizanu Žirovnica in Osnovni šoli Žirovnica se je letos prvič pridružilo še Društvo upokojencev Žirovnica, zagodlo pa jim je vreme, saj niso mogli izpeljati vseh dejavnosti, ki so jih načrtovali.

»Za en tak dan se pripravljamo celo leto, glavne priprave pa potekajo en teden. Naš namen je, da se mladi, pa tudi starejši družijo in netekmovalno poskrbijo za zabavo in rekreacijo. Namen je dosežen, če pride vsaj en otrok, da ne leži doma pred televizijo,« je dejal eden izmed organizatorjev Samo Mekina. »Letos se je prireditve zaradi slabega vremena udeležilo le približno 100 ljudi. V glavnem vsako leto pridejo isti občani, le da nekateri zrastejo in prihajajo mlajši,« je še dodal.

Na Dnevu športa in rekreacije se je odvijalo le nekaj disciplin, saj so ostale odpadle zaradi deževnega vremena. Udeleženci so se lahko preizkusili v teku prijateljstva, odbojki in malem nogometu. Iz nekaterih izjav, ki so nam jih zaupali obiskovalci, je moč razbrati, da so kljub slabemu vremenu zelo uživali in se imeli super.

*Učenci novinarskega krožka
Osnovne šole Žirovnica*

Mednarodno tekmovanje v olimpijski disciplini XC

Kolesarski klub Završnica je 9. junija v Završnici organiziral tekmo v gorskem kolesarjenju, ki je štela za slovenski pokal XC MLADI.

Skoraj 100 tekmovalcev iz osmih slovenskih klubov je štartalo v sedmih kategorijah, najmlajši na progi dolgi do 10 min časovno, fantje in dekleta stari do 17 let pa so morali prevoziti 7 krogov oz. približno 1 uro kolesarjenja »na ful«. Proga, speljana po razmočenem terenu v dolini Završnice ni bila od muh, dež pa je neprenehoma hladil tekmovalce tudi med vožnjo. Tekma je minila brez zapletov in hujših poškodb, kolesarje je ob progi spodbujalo zgledno število obiskovalcev in najboljšim petim je klub podelil nagrade. Organizatorji so bili s strani Kolesarske zveze Slovenije pohvaljeni za odlično izvedbo. Uvrstitve tekmovalcev KK Završnica: Ana Langus (U7) 2. mesto, Matej Kerec (U9) 4. mesto, Nal Jure Robič (U9) 12. mesto, Aljaž Žnidar (U11) 2. mesto, Beno Kunčič (U13) 13. mesto, Jernej Hirčič (U13) 16. mesto, Grega Žvan (U17) 5. mesto.

Kolesarski klub Završnica tudi letos sodeluje s Projektom Natura pri organizaciji kolesarskega tabora v Završnici.

Tabor, ki bo potekal od 30. 7. do 5. 8., je namenjen osnovnošolcem in srednješolcem. Kolesarski del programa bodo izvajali trenerji in učitelji gorskega kolesarstva. Na taboru se boste učili večščin, ki so potrebne za varno in predvsem užitkov polno kolesarjenje po makadamskih poteh, kolovozih ali zavito ozkih poteh (single-trackih). Čas, ki ga ne boste preživeli na kolesu, bo zapolnjen z igrami in drugimi prostočasnimi dejavnostmi. Dodatne informacije na info@projektnatura.si ali po telefonu +386(0)41694217. Vabljeni k prijavi!

Mednarodno tekmovanje Alpe Adria v Glenci

V Glenci je 9. junija potekalo mednarodno tekmovanje Alpe Adria za dečke in deklice od 7 do 11 let. Tekmovanje so vzorno organizirali člani SSD Stol.

Aljaž Zupan, 1. mesto na tekmovanju Alpe Adria, junij 2012

Na vseh štirih skakalnicah, od 10- do 30-metrške, je v sedmih kategorijah nastopilo 88 tekmovalcev iz Trbiža, Celovca in devetih slovenskih klubov. Žal nam je zagodlo vreme, a dež ni motil fantov in deklet, ki so se borili za čim boljše uvrstitve. Člani SSD Stol Žirovnica so bili zelo uspešni in so se uvrstili takole:

Dečki 7 let: 1. Aljaž Zupan, 9. Matija Palovšnik

Dečki 8 let: 1. Drejc Jenko Pogačnik, 12. Tone Petek

Dečki 9 let: 11. Jaka Mencinger

Dečki 10 let: 5. Marcel Rep

Dečki 11 let: 2. Tjaš Grilc, 13. Rok Zidar

Zimska sezona nam letos ni bila naklonjena s snegom. V Glenci nismo opravili niti enega skoka, gostovali smo v Sebenjah, Kranju, Beljaku, Žireh. Seveda pa moramo pohvaliti najboljše tekmovalce za dosežene uspehe. **Rok Justin** je na mladinskem svetovnem prvenstvu v Erzurumu v Turčiji z ekipo osvojil 4. mesto, posamično pa je bil 11. Rok je osvojil točke kontinentalnega pokala in na mladinskih tekmah alpskega pokala osvojil 3. mesto v skupni razvrstitvi. **Marcel Rep** je bil bronast na DP za dečke do 10 let, **Ožbej Modrijan** prav tako bronast na DP za dečke do 11 let in **Tjaš Grilc** 6. Ostali tekmovalci so uspešno nastopali na tekmah za pokal Cockta in državnih prvenstvih

Že konec aprila smo pripravili skakalnice v Glenci in trikrat tedensko pričeli s treningi na plastiki z mlajšimi tekmovalci do 13 let, starejši pa so vadili kondicijo in sredi maja pričeli s skoki v Sebenjah in Žireh.

V juniju smo se udeležili revijalnih tekmovanj v Sebenjah, Mostecu in Kranju, kjer so se naši tekmovalci Aljaž Zupan in Drejc Jenko Pogačnik pri cicibanjih, Jaka Mencinger pri dečkih 10 let, Marcel Rep pri dečkih 11 let, Tjaš Grilc, Rok Zidar pri dečkih 12 let (Ožbej Modrijan je zaradi poškodbe moral izpustiti trening in tekmovanja), Vid Petek, Nejc Biček in Štefan Sever pri dečkih 13

in 14 let in Jernej Silvester, Lojze Petek in Matic Lotrič uvrščali na vidna mesta.

Julij je tudi pri skakalcih namenjen sprostitvi na morju in ob bazenih ter jezerih, avgusta pa zopet pričnemo s pripravami na jesenski del sezone, ko so na sporedu vsa pomembna tekmovanja na plastičnih skakalnicah.

Vabimo vse otroke, dekleta in fante, da se nam pridružijo v ponedeljek, 6. avgusta ob 18. uri na skakalnicah v Glenci, kjer se bodo lahko preizkusili na skakalnici. Treningi so vsak ponedeljek, sredo in petek ob 18 uri.

Sten Baloh

Državno prvenstvo v tradicionalnem karateju

»US« (spoštljiv pozdrav) je v nedeljo, 13. maja 2012, odmevalo v Dvorani pod Stolom. V naši občini se je namreč prvič odvijalo državno prvenstvo v tradicionalnem karateju. Organizatorji, Slovenska zveza tradicionalnega karateja (SZTK) ob pomoči karate klubov MI-KI in Huda mravljica ter podpori župana in Občine Žirovnica, so prvenstvo odlično izpeljali.

Jure Pavlin

Karin Pazlar

V občini smo tako gostili kar 187 karatekov iz enajstih slovenskih klubov. Zjutraj so se v katah in borbah pomerili starejši člani, sledila je uradna otvoritev prvenstva. »Borilne veščine, na čelu s karatejem, so šport, ki je po mojem skromnem prepričanju hkrati tudi način življenja. Poleg tehnik vsebuje karate tudi filozofsko plat, tesno povezano z vadbo. Namen karateja je namreč razvoj celega človeka skozi dolgotrajno vadbo, tako v pomenu fizičnega razvoja kakor razvoja osebnosti in doseganja notranjega miru«, je v svojem govoru povedal župan Leopold Pogačar. Da je temu res tako, so dokazali tudi naši člani karate kluba MI-KI, ki že nekaj let uspešno deluje v Žirovnici. 24 karatek in en Kata team kluba MI-KI so dosegli dobre rezultate: kar tri zlate, dve srebrni in šest bronastih medalj in ekipno četrto mesto. Osnovna šola Žirovnica ima tako novega državnega prvaka v Katah v kategoriji malčki, **Matica Pantarja**. Drugo mesto je v Katah med mlajšimi dečki osvojil **Matej Dražič**, tretje mesto pa v disciplini Jiyu Ippon Kumite med starejšimi deklicami **Karin Pazlar**.

S tem se vadbe otrok še niso končale. V juniju je SZTK objavila seznam izbranih reprezentantov za leto 2012. Med njimi so naši: Aleksander Jovanovič, Sara Ravnik, Karin Pazlar, Matija Legat in Bor Beguš, ki bodo letos zastopali barve slovenske zastave na Poljskem in Češkem.

Vsem karatekam iskreno čestitamo za dosežene uspehe in držimo pesti za dobre nastope in borbe na prihajajočih tekmovanjih!

Karate klub MI-KI vabi mlade in manj mlade navdušence od 8 do 100 let, da se jim septembra pridružite in skupaj zakričite: »KIAI!«

Marina Ravnik

Jernej Markovc evropski podprvak

Jernej Markovc, lanski evropski prvak v dvojnem dvojcu, je na letošnjem evropskem mladinskem prvenstvu junija na Bledu nastopil v konkurenci enojcev in osvojil drugo mesto za zmagovalcem Michalom Pločkom. »Že v Münchnu se je Čeh pokazal kot favorit in od takrat dalje smo skušali odpraviti napake in izboljšati veslanje. Pripravili smo se na njegovo taktiko in mislim, da mi je današnja tekma do 1800 metrov uspela in sem z njo zadovoljen. Kljub temu da je bil Ploček znova boljši, pa se je moja vožnja precej izboljšala v primerjavi s prejšnjimi tekmami, kar je bilo vidno predvsem v hitrosti. Vendar pa je Čeh tudi precej izboljšal svojo vožnjo in tako ga nisem uspel prehiteti. Sem se mu pa močno približal, kar pomeni dodatek zagon za svetovno prvenstvo,« je po sestopu z zmagovalnih stopničk dejal Jernej, ki se že pripravlja na mladinsko svetovno prvenstvo avgusta v Bolgariji. Po besedah selektorja Miloša Janše pa naj bi se udeležil tudi članskega evropskega prvenstva v Italiji, kjer se bodo že preizkušale posadke za sestavo reprezentance za naslednjo sezono.

Naselje ob avtocesti na poti v Fremantle – tipičen pogled skozi okno avtomobila

Avstralija? Po dolgem premisleku sva se s fantom Tomijem le odločila, da odpotujeva v deželo kengurjev. Verjetno bo nepozabna dogodivščina, nekaj čisto novega. Stroškov s prenočitvijo ne bi imela, saj bi živela pri Tomijevih sorodnikih. Potrebno je bilo spraviti skupaj vso dokumentacijo, kot so potni list, turistična viza in zdravstveno zavarovanje ter seveda povratna letalska karta. Tako sva 19. februarja odletela na čisto drugi konec sveta; iz Zagreba v Frankfurt, preko Singapurja v Sydney in nato v Perth. Po več kot 20.000 km sva prispela na zeleni cilj. Natančneje v mesto Fremantle, južno od glavnega mesta Perth v Zahodni Avstraliji. Prišla sva iz mrzle Evrope v čisto poletno Avstralijo z visokimi temperaturami. Srečanje s Tomijevimi sorodniki je bilo prijetno. Z njegovim bratrancem sva si cela dva meseca delila hišo. Prvi vtis dežele »down under« je bil čuden. Opaziš veliko različnih ljudi iz različnih držav po svetu, med njimi še največ Azijcev. Smešno je, ko kar naenkrat vsi govorijo angleško okoli tebe. Tudi če prej nisi blestel pri angleščini, ti nekako pride v uho. Tako kot Britanci tudi Avstralci vozijo po levem pasu. Čez čas se tega navadiš in pri prečkanju ceste pogledaš v pravo stran, tudi zaradi hitrih voznikov. S časovno razliko niti nisem imela problemov, čeprav je Zahodna Avstralija 6 ur pred Evropo.

Opera v Sydneyu

Življenje v tem delu Avstralije je precej drago. Za pico odšteješ 20 dolarjev ali več, približno 16 EUR, na voljo pa je izredno veliko restavracij s hitro prehrano. Avstralijo globalna kriza oz. re-

Kam za lepše počitniške dni?

Pineta 2012

Letovanje v Pineti DPM Žirovnica organizira od 26. julija do 7. avgusta. Prijave možne do 19. julija pri Brigiti Mrak, tel.: 040 485 459

Knjižnica Matije Čopa Žirovnica prireja brezplačne počitniške delavnice za otroke od 8. do 15. leta v juliju in avgustu. <http://www.knjiznica-jesenice.si>

Kolesarski klub Završnica in Projekt Natura od 30. julija do 5. avgusta organizirata kolesarski tabor v Završnici. Tabor je namenjen osnovnošolcem in srednješolcem, ki želijo nadgraditi svoje gorsko-kolesarsko znanje. www.projektnatura.si

Slovenski planinski muzej muzej v Mojstrani ob sobotnih dopoldnevih pripravlja izlete, raziskovanja in ustvarjalne delavnice za otroke od 6. leta naprej. Za mlajše otroke je potrebno spremstvo odraslih. Cena posamezne dejavnosti je 2 eura. <http://www.planinskimuzej.si/>

Jahalna šola Zima Žirovnica organizira konjičkove delavnice namenjene otrokom. Info: 041 632 486.

POTEPANJE PO DEŽELI »DOWN UNDER«

Penguin Island

cesija ni prizadela, saj prodajajo svojo rudo (železo, premog) na Kitajsko. Zato iščejo ljudi s poklici, kot so rudarji, vozniki tovornjakov, inženirji ipd. Trenutno je to najbolj plačano delo v Avstraliji, vendar tudi najbolj naporno delo, tako da večina ljudi odneha po enem letu.

Ko teče beseda o Avstraliji, ne smemo pozabiti na njihov unikatni šport, imenovan avstralski nogomet oz. footy. V času tekme stadioni pokajo po šivih, navijači veselo navijajo za svoje moštvo. Igralci uporabljajo podobno žogo kot pri ragbiju, vendar pravila in način igre sta čisto drugačna.

Nastop slovenskih umetnikov na festivalu v Fremantlu

Po dveh mesecih v Fremantlu sva se odpravila še na drugo stran celine, v Sydney, glavno mesto zvezne države New South Wales in največje mesto v Avstraliji, in kasneje v Sunshine Coast (južni Queensland). Ogledala sva si veliko zanimivosti od muzejev, akvarija ter manjših mest in plaž. Seveda nisva izpustila opere v Sydneyu, mostu Harbour Bridge, najbolj priljubljene destinacije v Sydneyu za prosti čas in zabavo Darling Harbour in Taronga ZOO, enega lepših in večjih živalskih vrtov v Avstraliji.

Najbolj sem bila navdušena nad opero v Sydneyu. Že na daleč kar žari. Zasnovana in zgrajena je bila pod okriljem danskega arhitekta Jorna Utzona, ki pa svoje stavbe ni zgradil do kon-

ca zaradi vmešavanja politike in pomanjkanja denarja. Uradno so jo odprli leta 1973. Obiskovalcem ponujajo dve različni vrsti ogledov. To sta Backstage Tour, se pravi ogled zaodrja in pa The Essential Tour, kjer te vodič/ka popelje skozi celotno zgradbo in razloži vse, kar je povezano z njo. Odločila sva se za drugo varianto, tudi zaradi cene, kajti za prvi ogled odšteješ dobrih 150 dolarjev.

Končno pa sem tudi videla kenguruje in koale. Na eni izmed farm je bilo koale možno hraniti, pobožati in se z njimi slikati. So izredno nežne in mehke živalce. Koale spijo običajno 20 ur na dan, le štiri ure so aktivne, s kenguruji pa je bilo več opravka; takoj ko so ugotovili, da skrivam nekaj slastnega v roki, me je obkobil pet kengurujev, ki so prosili za ta briket.

Zanimiva »živalska« dogodivščina je bil obisk otoka Penguin Island bizu mesta Rockingham, kjer živijo najmanjši pingvini na svetu. Na otok se lahko odpraviš s trajektom ali pa peš, saj voda, ki ga obdaja, na nekem delu seže samo do kolen. Načeloma naj bi tam živelo okoli tisoč pingvinov, vendar po hoji okoli otoka nisva videla drugega kot jate galebov, ker se pingvini čez dan skrivajo v gostem grmičevju ali lovijo hrano v oceanu. Deset pingvinov je bilo na ogled v manjši hiški za predstave. Spominjali so me na pingvine iz risanke Madagaskar. Otok je namenjen tudi vsem ljubiteljem piknikov ter sproščanju na prijetnih plažah s pogledom na Indijski ocean.

Avstralija je velika dežela, približno tako kot cela Evropa, tako se vse zvezne države med seboj razlikujejo po podnebjju in pokrajini, med zahodnim in vzhodnim delom Avstralije pa je tudi dve uri časovne razlike. Na jugu Zahodne Avstralije, natančneje v okolici mesta Dunsborough, sva doživela Avstralijo še na peščenih plažah, ob velikih valovih za surfanje, rdečih skalah in naseljih z razkošnimi počitniškimi hišami.

Queensland me je nekako spominjal na Gorenjsko, kajti tisti predel je bolj hribovit. Predvsem obiskovalci iz Evrope se izredno radi povzpnejo na katero izmed gora.

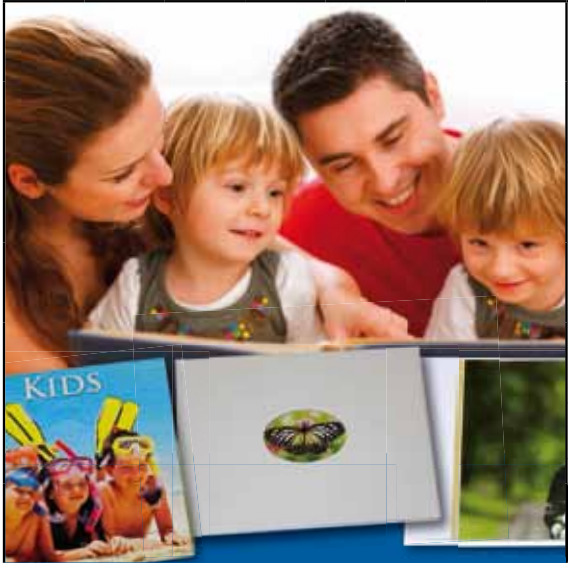
Po treh mesecih se je najino potovanje po Avstraliji končalo. Čakala naju je samo še dolga pot domov. Izkušnja, ki sem jo doživela, je absolutno nepozabna. Ja, izplačalo se je!

Na farmi kengorujev

Jasna Verdir

				SESTAVIL: BOŠTJAN OVSENEK	RODOLJUB	TEKAŠKI ČEVLIJI Z JEKLENIMI KONICAMI	NEKDANJI AVSTRIJSKI SMUČAR (HANS)	HOLANDSKI SLIKAR (AERT VAN DER)	ŽIVO- RDEČA BARVA	4. IN 10. ČRKA	NAŠA HU- MORISTKA PUTRIH	NAJBOLJ PROMETNA VODNA ULICA V BENETKAH	GORATA PRIOBALNA POKRAJINA V VIETNAMU
				PŠENICA (POMANJ- SEVALNO)									
				KRAJAN APNENIKA NA DOLENJ- SKEM									
				KAVELJČEK Z OSTJO ZA LOVLJE- NJE RIB, ODICA						SL. PEVKA DEŽMAN PALICA PRI BILJARDU			
				ROMAN INGARDEN			NEVARNA BOLEZEN, KARCINOM KAREL OSTIR				ALI MACGRAW ZVISA NI TON A		
				JUŽNO- AMERIŠKI INDIJANEC ZUPNIJA				BRAZILSKI DENAR ROČNO ORODJE ZA KOŠNJO					GRŠKI MITOLOŠKI KRALJ V ARGOSU
NOVICE	ŠPANSKI OPERNI PEVEC CARRERAS	PRED- STOJNIK OPATIJE	SHARON STONE DOLINA		GRŠKA BOGINJA NESREČE VOJASKO POVELJE			OLIVER ANTAUER KANADSKI ROKER (BRYAN)			VELIKA STOPNJA JEZE ARISTOFAN. KOMEDIJA		
MESTO NA SEVERO- ZAHODU INDIJE							SLOVENSKI NOVINAR IN SLOVANOFIL PUSTO- SLEMSEK					ANJA RUPEL SLOVENSKI POPEVKAR (VILI)	
TESTAMENT							TV MODE- RATORKA BAŠ IZGNANA OSEBA			PLAHA GOZDNA ŽIVAL GL. MESTO PERUJA			
PODOL- GOVAT MESNI IZDELEK						KRAVICA (NAREČNO) SLOVENSKI POPEVKAR NABER			MESTO V ANGLIJI NAMIGO- VANJE				
EMIL TAHIROVIČ			PREBIVALCI DEŽELE TULIPANOV DUMASOV MUŠKETIR								SERVIRNI PRTIČEK IT. PISA- TELJICA FALLACI		
NOVICE	PODIRALEC DREVES	18. ARAB- SKA ČRKA RABOTA			MAKSIM GASPARI MOSKI POTOMEČ, SIN		SLOVENSKI PESNIK GREGORČIČ DELO ENE- GA DNE					JAGNJE	NAŠA NEKDANJA SMUČARKA HROVAT
AMERIŠKA PEVKA IN IGRALKA (BARBRA)							SEVERNI JELEN S. AMERIKE KIRSTIE ALLEY						
ZANOS, POLET				PREBIVALKA IRANA EST. BARI- TONIST (GEORGIJ)						MITOLOŠKI LETALEC ZG. ROB VINOGRADA (NAREČNO)			
TOVORNJAK						BARVNI ODTENEK SLAVKO IVANČIČ					CIRIL ŠKERJANEC 4. IN 21. ČRKA		
REŠEVALNI GORSKI COLN				OZKA REČNA DOLINA, SOTESKA				SLOVENSKI GLEDALIŠKI IGRALEC (RENATO)					
NEOME- JENO TRAJANJE				BEŽEN RISARSKI ALI SLI- KARSKI OSNUTEK				JUŽNO- AMERIŠKO SADNO DREVO, ANAKARDIJ					

AJN: arabska črka, JODHPUR: mesto v Indiji, INKARNAT: živordeča barva, ADRAS: mit. kralj, RASTO: naš slovanofil, KARIBU: severni jelen

Geslo prejšnje križanke:
SLOVENSKA VOJSKA

Nagrade prejmejo:

- Iva Dolžan, Breg 109
- Gašper Bohinc, Smokuč 16b
- Štefka Vozel, Selo 8

Nagrade prejmete v podjetju Medium.

NAGRADNA KRIŽANKA

Geslo križanke pošljite do 15. avgusta 2012 na naslov
Novice občine Žirovnica, Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica.

NAGRADE PRISPEVA MEDIUM ŽIROVNICA

- nagrada: 30 % popusta pri izdelavi foto knjige
- nagrada: 30 % popusta pri izdelavi foto knjige
- nagrada: 30 % popusta pri izdelavi foto knjige

Izdelava foto knjig

Vi oblikujete, mi tiskamo

Cene že od:

20 eur za format 15x21 cm

29 eur za format 21x28 cm

39 eur za format 30x30 cm

78 eur za format 42x30 cm

od 28 pa do 120 strani.

Knjigo si oblikujete sami.

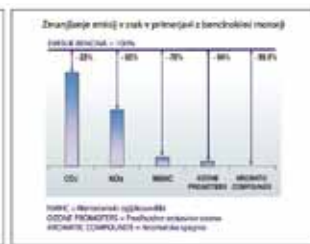
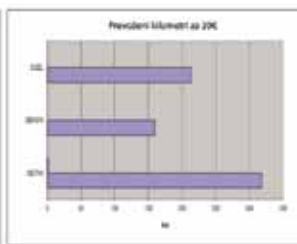
Pri nas dobite ustrezen brezplačen program in z lahkoto boste naredili izdelek, kakršnega ste si zamislili.

www.medium.si

04 / 580 50 20, medium@medium.si

POLNILNICA ZA STISNjen ZEMELJSKI PLIN **metan** NA JESENICAH

Podatki o črpalki za stisnjen zemeljski plin - METAN:

Postavljena je na mestu odstranjene stare kotlovnice C. železarjev 8, možnost dostopa za osebna vozila in kamione je zagotovljena, kapaciteta zalogovnika 960 l pri tlaku 240 bar, kapaciteto kompresorja 45 Sm³/h in hitrost polnjenja okoli 5 kg/min (hitro polnjenje).

Način polnjenja vozil:

Polnilnico se po podpisani pogodbi in prevzeti kartici za polnjenje lahko uporablja 24 ur/7dni, registracija se izvede s posebno kartico, ki jo prejmete ob podpisu pogodbe, prevzem goriva se registrira v točilnem avtomatu, obračun na podlagi izpisa iz točilnega avtomata se izvede mesečno za pretekli mesec.

Informacije: **Martin Pavlovčič 041 639 484**

ENOS - Energetika, d.o.o.,
JESENICE

Za čiste Jesenice

ZA CELO PLEME!

**PARTNER
TEPEE FAMILY
S POPUSTOM DO
4.300 €***

**308 FAMILY
S POPUSTOM DO
4.550 €***

**5008 FAMILY
S POPUSTOM DO
5.350 €***

peugeot.si

PEUGEOT POFORCA TOTAL

*Popust do 4.300 € velja za peugeot Partner Tepee Family 1,6 HDi 92 s kovinsko barvo in tempomat. *Popust do 4.550 € velja za peugeot 308 Family 1,6 VTi s kovinsko barvo. *Popust do 5.350 € velja za peugeot 5008 Family 1,6 HDi 110 FAP s kovinsko barvo, panoramsko streho Cielo, 17-palčnimi platišči in električnimi zložitljivimi ogledali. Več o paketu družinskih počitnic v hotelih LifeClass na www.peugeot.si. Ponudba velja do 31. 8. 2012.

Poraba goriva pri kombiniranem načinu vožnje: 3,8–7,8 l/100 km, izpuh CO₂: 98–183 g/km. Vse nadaljnje informacije o specifični porabi goriva in specifičnih emisijah CO₂ novih osebnih vozil najdete v priročniku o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki ga lahko brezplačno pridobite na prodajnem mestu in na www.peugeot.si.

LEDENA DOBA 4
CELINSKI PREMIKI
V KINU OD 5. JULIJA

Življenje je pustolovščina za vse, ki znajo izkoristiti izjemne priložnosti! Izberite novi peugeot Partner Tepee, peugeot 308 ali 5008 in izkoristite do 5.350 evrov popusta na posebno dobro opremljeno serijo Family! **Ob nakupu vam do konca julija 2012 podarimo mini počitnice v hotelih LifeClass.**

PEUGEOT Partner Tepee, 308 & 5008

MOTION & EMOTION

AVTO PARTNER d.o.o., Cesta železarjev 27, 4270 Jesenice, tel. 04 583 66 60

**Restavracija
Kavarna
Pub
Catering**

C. Maršala Tita 27, 4270 Jesenice
tel.: 00 386 4 58 66 000
faks: 00 386 4 58 66 001
e-pošta: ejga-jesenice@siol.net
www.ejga-jesenice.si

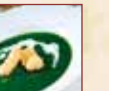
“Ejga” nudi svojim gostom vse potrebno za poslovna ali zasebna srečanja. Večjim družbam ponujamo **NOVO** dvorano za 50 do 70 oseb.

Dvorana je primerna za:

- zaključene družbe do 70 oseb
- seminarje, poslovne sestanke, predavanja
- praznovanja obletnic, rojstnih dni in drugih praznikov
- prednovoletne zabave,...

*Hiša
Kulinarike*

Imate v kratkem obletnico, rojstni dan, poročno slavo, predstavitev v podjetju in bi radi pripravili odlično pogostitev?

Restavracija “Ejga” vam z veseljem priskoči na pomoč.

Za vas organiziramo in pripravimo pogostitev na vaši željeni lokaciji.

**Dobrodošli
in vabljeni
vse dni v letu!**

Valvasorjev dom pod Stolom (1181m)

VALVASORJEV DOM JE ODPRT VSE DNI V LETU.

Vse informacije dobite v samem domu ali na tel: **031 37 47 47.**

Podjetje MEM-2003, d.o.o., novi najemnik in upravnik Valvasorjevega doma vas vabi, da jih obiščete.

- Nudimo vam kosila in večerje po predhodnem naročilu do 40 oseb ter poskrbimo tudi za glasbo.
- Nudimo vam prostor za seminarje ali izobraževanja opremljen s sodobno tehnično opremo.
- Po vašem praznovanju vam ni potrebno skrbeti za odhod v dolino, saj lahko prespite pri nas. Imamo 40 postelj v 11 sobah. V primeru zabave imate 50% popust na nočitev.
- Vsak vikend več različnih slovenskih jedi »na žličo«.

info: **031 37 47 47** e pošta: valvasorjev.dom@gmail.com
fb nick name: **Valvasorjev Dom**